

Fremsat den 24. oktober 2025 af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elforsyning og elsikkerhedsloven

(Øget hastighed og styrkede borgerrettigheder i form af mulighed for tidligere overtagelse m.v. ved arealerhvervelse til det kollektive elnet)

§ 1

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 745 af 13. juni 2023 og senest ved § 5 i lov nr. 736 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 5 indsættes:

»Kapitel 6

Ekspropriation m.v.

§ 33. Til etablering og drift af transmissions- og distributionsnet kan klima-, energi- og forsyningsministeren, når almenvellet kræver det, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom. Der kan eksproprieres til nyanlæg, udvidelse og ændring af bestående anlæg, tilbehør og nødvendige supplerende foranstaltninger og af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed, beskyttelse og drift af anlæggene, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Til distributionsnet kan der ikke eksproprieres til etablering af erstatningsnatur.

Stk. 3. Ekspropriation i henhold til stk. 1 gennemføres efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 4. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 3 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

§ 34. Energinet kan efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde overtage ejendommen, før det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropriation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye transmissionsnet eller ændring af bestående transmissionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Stk. 2. En netvirksomhed kan efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde overtage ejendommen, før

det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropriation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye distributionsnet eller ændring af bestående distributionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Stk. 3. Netvirksomheders afgørelser i henhold til stk. 2 skal fremsendes skriftligt til ejeren af ejendommen, og meddelelsen skal indeholde en begrundelse og en vejledning om klageadgang, jf. stk. 4, medmindre afgørelsen fuldt ud giver ejeren medhold. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de regler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 4. Afslår Energinet eller en netvirksomhed ejerens anmodning efter stk. 1 eller 2, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 5. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 4 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.

§ 34 a. I tilfælde, hvor Energinet eller en netvirksomhed til brug for et anlæg som omhandlet i § 33 har erhvervet de nødvendige rettigheder over et areal ved aftale i stedet for ved ekspropriation, kan uenighed om erstatningens størrelse påkendes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Bestemmelserne i §§ 17 og 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder anvendelse.

Stk. 2. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 1 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.

§ 34 b. I tilfælde, hvor et anlæg som omhandlet i § 33 med et spændingsniveau på eller over 50 kV er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation, kan krav om erstatning i anledning af anlægget, som rejses af andre end ejeren af det areal, som anlægget er beliggende på, efter den pågældendes begæring påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission.

Stk. 2. Begæring i henhold til stk. 1 skal være modtaget af vedkommende kommissarius senest 1 år efter, at anlægget er fuldført.«

2. I § 51 a indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Energinet og netvirksomheder skal betale omkostningerne til klima-, energi- og forsyningsministerens opgaver i forbindelse med sagsbehandling vedrørende tilladelse til iværksættelse af ekspropriation efter § 33, stk. 1, 1. pkt.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

3. I § 51 a, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-4« til: »stk. 1-5«.

4. I § 89, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Klima-, energi- og forsyningsministerens afgørelser efter § 33, stk. 1, 1. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 2

I elsikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 26 af 10. januar 2019, som ændret ved § 42 i lov nr. 799 af 9. juni 2020 og § 3 i lov nr. 637 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 27 indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse for elektriske anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.«

2. I § 28 indsættes som *stk. 3*:

»Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse for elektriske anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2026.

Stk. 2. § 33, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, jf. § 1, nr. 1, i denne lov finder ikke anvendelse på ansøgninger om tilladelse til ekspropriation til elektriske anlæg for transmission eller distribution af elektrisk energi, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning, og som er modtaget af Sikkerhedsstyrelsen inden den 1. januar 2026. Sådanne ansøgninger færdigbehandles efter de hidtil gældende regler i elsikkerhedslovens § 27.

Stk. 3. Ekspropriation i henhold til § 33 i lov om elforsyning, jf. § 1, nr. 1, i denne lov, kan iværksættes på grundlag af en tilladelse til ekspropriation til elektriske anlæg for transmission eller distribution af elektrisk energi, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning, og som er meddelt i henhold til elsikkerhedslovens § 27.

Stk. 4. Fortjeneste, som efter de hidtil gældende regler i elsikkerhedslovens § 27 ville opfylde betingelserne for at være undtaget fra skattepligt i medfør af § 11, stk. 1, 2. pkt., i lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom, anses for at opfylde disse betingelser, selv om den pågældende aftale indgås efter den 1. januar 2026.

Stk. 5. § 34 a i lov om elforsyning, jf. § 1, nr. 1, i denne lov, finder ikke anvendelse for aftaler indgået før den 1. januar 2026. For aftaler indgået før den 1. januar 2026, finder reglerne i elsikkerhedslovens § 28 anvendelse.

Stk. 6. § 34 b i lov om elforsyning, jf. § 1, nr. 1, i denne lov, finder ikke anvendelse for anlæg, som er fuldført før den 1. januar 2026.

Stk. 7. Regler udstedt i medfør af § 51 a, stk. 5, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 51 a, stk. 6, i lov om elforsyning, jf. denne lovs § 1, nr. 2.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Ekspropriation til transmissions- og distributionsnet
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2. Erstatningsfastsættelse ved aftaler om erhvervelse af rettigheder vedrørende fast ejendom
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3. Overtagelse af ejendomme, før tidspunktet hvor der kan foretages ekspropriation
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.4. Ensartet klageadgang for naboer til elnetanlæg
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget implementerer dele af aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet af 20. december 2024, indgået af et bredt flertal bestående af regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre.

Aftalepartierne ønsker med aftalen et grønnere Danmark, hvor olie, kul og gas erstattes med grøn strøm. Det kræver et stærkere og markant mere udbygget elnet end i dag, da elnettet er det, der skal binde den grønne omstilling sammen – fra produktion til forbrug.

Lovforslagets formål er således at bidrage til at understøtte den igangværende udbygning af elnettet i Danmark, som skal binde en øget elektrificering sammen med en øget produktion af vedvarende energi. Herved understøttes rammerne for den grønne omstilling frem mod 2030-klimamålsætningen om 70 pct. CO₂-reduktion og videre mod klimaneutralitet.

Aftalen og lovforslaget følger op på delanbefalinger fra august 2024 fra arbejdsgruppen Hurtigere udbygning af elnettet. Arbejdsgruppen var nedsat under den nationale energikrisestab (NEKST).

De dele af aftalen, som implementeres i dette lovforslag, vedrører hurtigere arealerhvervelse og styrkede borgerrettig-

heder. Lovforslaget omfatter dog ikke indførelse af opmærksomhedszoner for distributionsnettets større transformestationer, idet dette ikke kræver lovændring.

Lovforslaget vil blandt andet muliggøre en hurtigere udbygning af elnettet ved at tilpasse ekspropriationsregler med henblik på hurtigere arealerhvervelse i forbindelse med udbygning af elnettet. Ved udbygning af elnettet er der i dag flere krav, der skal være opfyldt, inden der gives tilladelse til ekspropriation, end det er tilfældet ved øvrige offentlige infrastrukturprojekter såsom veje, jernbaner og gasnet. Med lovforslaget foreslås det at ensarte processerne for ekspropriation med disse andre områder.

Lovforslaget indeholder tillige forslag om, at Energinet skal kunne ekspropriere til brug for udlæg af erstatningsnatur i forbindelse med Energinets elinfrastrukturprojekter.

Lovforslaget indeholder derudover forslag om at overføre reglerne om ekspropriation til transmissions- og distributionsnettet fra elsikkerhedsloven til lov om elforsyning og overføre kompetencen til at give tilladelse til, at der iværksættes ekspropriation, fra Sikkerhedsstyrelsen til klima-, energi- og forsyningsministeren.

Lovforslaget styrker endvidere borgerrettigheder i forbindelse med udbygning af elnettet ved at indføre mulighed for tidligere overtagelse af ejendomme i særlige tilfælde, hvis ejeren ønsker det, og ved at indføre ensartet klageadgang for

naboer til elnetanlæg, som ønsker erstatning efter naboretlige regler.

Henvisninger i lovforslaget til »Energinet« skal forstås som omfattende både Energinet og Energinets helejede datterselskaber, i det omfang den konkrete opgave vil skulle varetages af et datterselskab. Efter § 2, stk. 6, i lov om Energinet, kan Energinets datterselskaber dog ikke varetage myndighedslignende opgaver.

Det er besluttet, at Sikkerhedsstyrelsen skal fusionere med Erhvervsstyrelsen pr. 1. januar 2026, hvor lovforslaget forslås at træde i kraft. Som følge heraf afspejler lovforslagets bemærkninger fusionen, og Sikkerhedsstyrelsen betegnes dermed fremadrettet som Erhvervsstyrelsen.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ekspropriation til transmissions- og distributionsnet

2.1.1. Gældende ret

Af grundlovens § 73, stk. 1, fremgår det, at ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Der er i dag hjemmel i elsikkerhedsloven til at foretage ekspropriation til fordel for elektriske anlæg. Det følger af elsikkerhedslovens § 27, at Sikkerhedsstyrelsen, når hensynet til almenvellet kræver det, kan tillade ekspropriation til elektriske anlæg for produktion, transmission, distribution og lagring af elektrisk energi. Det fremgår endvidere, at reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom (herefter ekspropriationsprocesloven) følges.

Bestemmelsen omfatter således alle elektriske anlæg omfattet af elsikkerhedsloven, herunder både anlæg til produktion, transport og lagring. For så vidt angår anlæg til transport, er anvendelsen af elsikkerhedslovens regler uafhængig af, hvilken status den pågældende linje har i henhold til lov om elforsyning. Det er således uden betydning for anvendelsen af ekspropriationshjemmelen i elsikkerhedslovens § 27, om der efter lov om elforsyning er tale om en direkte linje eller en linje, der er en del af det kollektive elforsyningsnet bestående af transmissions og distributionsnet, jf. definitionerne § 5 i lov om elforsyning. Ejerskabet af linjen, herunder om det er privat eller offentligt, har heller ikke betydning for, om den er omfattet af elsikkerhedslovens § 27. Det har heller ikke betydning for anvendelsen af elsikkerhedslovens § 27, om den pågældende linje hører til et produktions-, forbrugs- eller lagringsanlæg, eller om linjen løber på tværs af matrikler.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2014-15 (1. samling), tillæg A, L 119 som fremsat, side 29, at Sikkerhedsstyrelsen ved behandlingen af ansøgninger om tilladelse til ekspropriation skal foretage både en vurdering af forholdet til almenvellet og anlæggets

sikkerhedstekniske forhold. Sikkerhedsstyrelsen skal i forbindelse med vurderingen af forholdet til almenvellet blandt andet vurdere, hvilke ejendomme, respektive linjeføring og fremføringsmåde, der ud fra hensynet til almenvellet skal foretrækkes til placering af anlægget – inden for rammerne af den fysiske planlægning. Det fremgår videre af bemærkningerne, at hvis anlægget er godkendt af Energistyrelsen eller Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet efter elforsyningsloven eller § 4 i lov om Energinet, tager Sikkerhedsstyrelsen i almindelighed ikke stilling til, om hensynet til almenvellet kan begrunde, at anlægget skal etableres, men tager alene stilling til det konkrete valg af areal ud fra hensynet til almenvellet samt til anlæggets sikkerhedstekniske forhold. Det skyldes, at spørgsmålet om det pågældende anlægs almennytte i disse tilfælde som udgangspunkt må anses for afklaret ved Energistyrelsens eller Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets godkendelse af, at anlægget etableres. Sikkerhedsstyrelsen tager således ved ansøgninger om tilladelse til ekspropriation til andre typer anlæg end de nævnte både stilling til, om almenvellet kan begrunde, at anlægget etableres, og det konkrete valg af areal, og stilling til anlæggets sikkerhedstekniske forhold.

Det er Sikkerhedsstyrelsens praksis, at man som led i vurdering af, om ekspropriation er nødvendig, forholder sig til, om ansøger har søgt formålet realiseret med mindre indgribende midler, for eksempel ved en aftale med den eller de berørte lodsejere. Det er således i praksis en forudsætning for, at Sikkerhedsstyrelsen giver tilladelse til ekspropriation, at det forgæves er forsøgt at opnå de nødvendige rettigheder ved aftale.

Den, der ansøger om tilladelse til ekspropriation efter bestemmelsen, skal således i ansøgningen angive de matrikler, som de ønskede ekspropriationer vedrører, og dokumentere, at der forgæves er forsøgt indgået aftale, og at de øvrige krav er opfyldt. Sikkerhedsstyrelsen foretager høring af de pågældende lodsejere, der vil blive berørt af de ansøgte ekspropriationer. Sikkerhedsstyrelsens tilladelse til ekspropriation sendes til Transportministeriet, som igangsætter en ekspropriationsproces efter ekspropriationsprocesloven.

Elsikkerhedslovens § 27 giver ifølge forarbejderne til bestemmelsen hjemmel til at ekspropriere både til selve anlægget og til supplerende foranstaltninger. Det er ikke nærmere angivet, hvad der er dækket af begrebet supplerende foranstaltninger. Sikkerhedsstyrelsen har på grundlag af bestemmelsens tilblivelse og forarbejder vurderet det som juridisk tvivlsomt, om bestemmelsen omfatter ekspropriation til foranstaltninger, som ikke tjener rent anlægsmæssige formål, og har på den baggrund og henset til, at ekspropriation generelt er underlagt et skærpet hjemmelskrav grundet dens indgribende karakter, afvist at give tilladelse efter § 27 til foranstaltninger til kompensation for et elanlægs indgreb i naturen, herunder etablering af erstatningsnatur.

Ifølge § 1 i ekspropriationsprocesloven finder loven anvendelse ved ekspropriation vedrørende fast ejendom for staten

eller for koncessionerede selskaber, når der i lovgivningen er hjemlet ekspropriation til formålet.

Efter § 4 i ekspropriationsprocesloven ledes ekspropriationer, der omfattes af loven, af kommissarierne ved statens ekspropriationer. Efter lovens § 5 nedsætter transportministeren ekspropriationskommissioner og fastsætter deres forretningsområde. Kommissionerne behandler forslag om ekspropriation og fastsætter erstatning for de ekspropriationer, som foretages.

Af kapitel 4 i ekspropriationsprocesloven fremgår bl.a., at når transportministeren har henvist ekspropriationsbegæringen til behandling ved en ekspropriationskommission, skal ekspropriationskommissionen afholde en besigtigelsesforretning på stedet, jf. § 12, stk. 1. Kommissarius skal med mindst 4 ugers varsel offentliggøre tid og sted for besigtigelsesforretningen samt offentliggøre oversigtsplaner for det påtænkte anlæg, jf. § 12, stk. 2. Ejere og brugere af de arealer, der må antages at blive berørt af det påtænkte anlæg, skal så vidt muligt underrettes, jf. § 12, stk. 3. Under besigtigelsesforretningen foretager kommissionen en almindelig prøvelse af det foreliggende projekt, jf. § 12. Kommissionen kan herved bestemme, at ekspropriationen kun kan gennemføres, såfremt der foretages sådanne ændringer i projektet, som kommissionen finder nødvendige af hensyn til ejere, andre rettighedshavere, almene interesser eller anlæggets hensigtsmæssige gennemførelse. Hvis anlægsmyndigheden, dvs. den der har anmodet om ekspropriation, stadig ønsker at gennemføre projektet, træffer transportministeren beslutning om meddelelse af ekspropriationsbemyndigelse, medmindre beslutning herom er truffet før besigtigelsen, jf. § 14, stk. 1. Ekspropriationskommissionen afholder herefter ekspropriationsforretning, som ligeledes skal varsles over for bl.a. ejere og brugere af de berørte ejendomme med mindst 4 ugers varsel, jf. nærmere § 15, stk. 3. Efter at de fremmødte har haft lejlighed til at udtale sig for kommissionen, træffer denne bestemmelse om, hvorledes projektet og ekspropriationen nærmere skal gennemføres, herunder hvilke arealer, bygninger med tilbehør samt rettigheder ekspropriationen skal omfatte, jf. § 15, stk. 4.

For ekspropriationer efter ekspropriationsprocesloven foretager ekspropriationskommissionen derfor en tilbundsående prøvelse af, om den enkelte ekspropriation er nødvendig. Kravet om, at ekspropriationen skal være nødvendig, indebærer bl.a., at det almindelige proportionalitetsprincip skal være opfyldt. Tvangsmæssig afståelse af ejendom kan således ikke gennemføres, hvis det, der tilsigtes med ekspropriationen, kan gennemføres på en for grundejeren mindre indgribende måde.

Ekspropriationskommissionen fremsætter forslag til erstatning, og hvis dette ikke accepteres af begge parter, afsiger kommissionen kendelse om erstatningens størrelse, jf. nærmere ekspropriationsproceslovens § 17.

Kendelse, hvorved erstatning gives eller nægtes, kan indbringes til efterprøvelse for vedkommende taksationskom-

mission, jf. ekspropriationsproceslovens § 19, stk. 1, 1. pkt. Taksationskommissionerne er nedsat af transportministeren, jf. ekspropriationsproceslovens § 7.

Det følger af § 11 i lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af fast ejendom (herefter ejendomsavancebeskatningsloven), at fortjeneste, der er indvundet ved modtagelse af en erstatningssum i anledning af ekspropriation, ikke medregnes i den skattepligtige indkomst. Det samme gælder fortjeneste ved salg til en erhverver, der efter formålet med erhvervelsen opfylder betingelserne for at ekspropriere ejendommen.

Lov om elforsyning finder anvendelse på produktion, transport, handel og levering af elektricitet samt på aggregering og energilagring. Loven regulerer bl.a. elforsyningsnet.

På el-området står Energinet for transmissionsnettet, mens en række netvirksomheder står for distributionsnettet.

Det fremgår af § 5, nr. 32, i lov om elforsyning, at der ved transmissionsnet forstås kollektivt elforsyningsnet, som har til formål at transportere elektricitet fra produktionssteder til et overordnet center i distributionsnettet eller at forbinde det med andre sammenhængende elforsyningsnet.

Det fremgår af § 5, nr. 9, i lov om elforsyning, at der ved distributionsnet forstås kollektivt elforsyningsnet, som har til formål at levere elektricitet til en ubestemt kreds af elforbrugere, samt net, som ejes af en kollektiv elforsyningsvirksomhed, og som har til formål at forbinde en forbruger direkte med transmissionsnettet.

Det følger af § 19, stk. 1, i lov om elforsyning, at transmissionsvirksomhed og netvirksomhed kun kan udøves efter bevilling. Transmissionsvirksomhed varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet udføres dog uden bevilling.

Energinet er en selvstændig offentlig virksomhed under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, og er oprettet i henhold til lov om Energinet. Ifølge lovens § 2, stk. 1, 1. pkt., er Energinets formål at eje, drive og udbygge overordnet energiinfrastruktur og varetage opgaver med sammenhæng hertil og herved bidrage til udviklingen af en klimaneutral energiforsyning.

Efter § 4, stk. 1, i lov om Energinet kan etablering af nye eltransmissionsnet og væsentlige ændringer i bestående net ske, hvis der er et tilstrækkeligt behov for udbygningen, herunder at udbygningen sker med sigte på øget forsynings-sikkerhed, beredskabsmæssige hensyn, skabelse af velfungerende konkurrencemarkeder eller indpasning af vedvarende energi. Energinets større eller væsentlige projekter skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet og de nærmere regler i bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. Det samme gælder alle Energinets anlægsprojekter, som forudsætter ekspropriation.

Netvirksomhedernes projekter skal ikke godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Ud over transmissions- og distributionsnet, som er en del af det kollektive elforsyningsnet, og som kun må varetages af Energinet eller en netvirksomhed med bevilling, kan der i visse tilfælde etableres linjer til transport af elektricitet af andre end Energinet og netvirksomhederne. Det gælder direkte linjer, jf. § 5, nr. 8, og § 23 i lov om elforsyning, og interne elektricitetsforbindelser, jf. § 5, nr. 21, og § 23 a i lov om elforsyning.

2.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ifølge den politiske aftale skal der ske en ligestilling af muligheder for ekspropriation til eltransmissionsprojekter, så de svarer til andre offentlige infrastrukturprojekter.

Vedrørende en sådan ensretning af muligheder for ekspropriation fremgår det nærmere af aftalen, at Energinet fremover hurtigere skal kunne foretage ekspropriation til elinfrastruktur uden først at forsøge at indgå en aftale, som praksis er i dag.

Det nævnes i aftalen, at ændringen også vil forenkle og forkorte processen for borgerne. Med tiltaget vil berørte lodsejere således få en mere ensartet, hurtigere og gennemskuelig proces, hvor en uvildig instans træffer afgørelse om indgrebet og erstatningen som ved andre offentlige infrastrukturprojekter, der involverer ekspropriation. Aftalen nævner også, at borgerne ligeledes fortsat vil blive inddraget gennem borgermøder og høringer i forbindelse med miljø- og planprocesser og ved høring af hver enkelt lodsejer i forbindelse med ekspropriationsprocessen.

Det fremgår, at aftalepartierne noterer sig, at tiltaget udmøntes ved, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet overtager opgaven med at træffe afgørelse om Energinets og netvirksomhedernes ekspropriationssager fra Erhvervsministeriet, således at denne afgørelse samordnes, for så vidt angår transmissionsnettet, med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets generelle proces for godkendelse af Energinets projekter.

På denne baggrund foreslås det, at hjemmelen til ekspropriation til etablering og drift af transmissions- og distributionsnet på el-området som defineret i lov om elforsyning flyttes fra elsikkerhedsloven til lov om elforsyning. Samtidig foreslås det, at tilladelse til iværksættelse af ekspropriation fremover skal gives af klima-, energi- og forsyningsministeren for disse anlæg.

Ved behandling af en ansøgning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation vil klima-, energi- og forsyningsministeren skulle påse, at det pågældende anlæg er nødvendigt af hensyn til almenvellet, jf. nærmere den foreslåede bestemmelse i § 33, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Det vil ikke være en generel betingelse for at søge om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, at der forgæves er forsøgt indgået aftale med de berørte lodsejere. Energinet forventes at foretage en vurdering af, i hvilke af deres projekter det fortsat vil være hensigtsmæssigt at afsøge mulighederne for at erhverve de nødvendige rettigheder ved aftale, før der eventuelt søges om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation. Det forventes, at netvirksomhederne, hvis projekter ofte kun berører få ejendomme, fortsat normalt kun vil ansøge om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, hvis de nødvendige rettigheder ikke kan erhverves ved aftale, og netvirksomhederne vil skulle redegøre herfor i forbindelse med ansøgningen.

Det er ikke hensigten, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil høre lodsejere m.v., før klima-, energi- og forsyningsministeren giver tilladelse til iværksættelse af ekspropriation til et anlæg, medmindre det anses for nødvendigt af hensyn til den konkrete sags oplysning. Dette svarer til praksis på andre områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren giver tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, herunder på gasforsyningslovens område. Det svarer også til praksis for behandling af sager om godkendelse efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet.

Borgerne vil fortsat i hidtidigt omfang blive inddraget i projektet gennem borgermøder og høringer i forbindelse med miljø- og planprocesser. De enkelte berørte lodsejere vil desuden blive inddraget efter reglerne i ekspropriationsprocessen, før ekspropriationskommissionen træffer afgørelse om ekspropriation. Ekspropriationsprocessen omfatter bl.a. en fysisk besigtigelse af de berørte ejendomme, hvor ejerne er til stede, og hvor ekspropriationskommissionens formand og anlægsmyndigheden orienterer mundtligt om projektet og om sagsforløbet, herunder lodsejernes rettigheder. Lodsejerne kan stille opklarende spørgsmål og komme med indvendinger mod eller ændringsforslag til f.eks. linjeføringer.

Det foreslås, at Energinet og netvirksomheder skal betale omkostningerne til klima-, energi- og forsyningsministerens opgaver forbundet med tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at der i lov om elforsyning gives hjemmel til ekspropriation til såvel selve det pågældende anlæg som nødvendige supplerende foranstaltninger. Supplerende foranstaltninger vil f.eks. kunne være manøvrebygninger, parkeringspladser m.v. i tilknytning til bl.a. transformer- og omformerstationer, adgangsveje, nødvendig omlægning af eksisterende veje, støjafskærmende foranstaltninger, klimarelaterede afværgeforanstaltninger i relation til anlæggene samt foranstaltninger til kompensation for anlæggets indgreb i naturtilstanden, f.eks. faunapassager, landskabelig indpasning af anlægget m.v. og etablering af erstatningsnatur, hvis det konkret er nødvendigt, for at et projekt, der efter sit formål er nødvendigt for almenvellet, kan gennemføres. Erstatningsnatur er natur, som etableres til erstatning for natur, som nedlægges eller ødelægges ved etablering af an-

lægget, herunder både beskyttede naturtyper, fredskovpligtig skov og biotoper og diger, der fungerer som levesteder for beskyttede arter.

Det fremgår af den politiske aftale, at Energinet skal kunne ekspropriere til udlæg eller arealerhvervelse til erstatningsnatur i forbindelse med Energinets elinfrastrukturprojekter, ligesom det er muligt i vej- og jernbaneloven. Ekspropriative indgreb skal være proportionale med det formål, indgrebet skal opfylde. Der lægges derfor i aftalen vægt på, at Energinet ikke eksproprierer boliger for at etablere erstatningsnatur af hensyn til at sikre balance mellem natur, netudbygning og borgernes rettigheder.

Der henvises til det foreslåede § 33, stk. 1, 2. pkt., i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

På baggrund af den politiske aftale foreslås det, at udlægning af erstatningsnatur undtages fra ekspropriationshjemmelen for så vidt angår distributionsnettet. Der vil således efter forslaget alene kunne eksproprieres til erstatningsnatur i forbindelse med projekter vedrørende transmissionsnet og ikke projekter vedrørende distributionsnet.

Den foreslåede undtagelse vil ikke omfatte andre typer af foranstaltninger, som er nødvendige for at kompensere for anlæggets indgreb i naturtilstanden, og som typisk ligger på samme areal som anlægget og eventuelt umiddelbart tilstødende arealer, f.eks. faunapassager. Netvirksomhederne vil således ligesom Energinet efter forslaget kunne ekspropriere hertil.

Det vurderes, at der sjældent vil være behov for at kunne ekspropriere til erstatningsnatur i forbindelse med projekter vedrørende distributionsnettet. Det kan dog ikke afvises, at der kan forekomme tilfælde, hvor et projekt vedrørende udbygning af distributionsnettet forsinkes eller må ændres, fordi det er svært eller umuligt at etablere nødvendig erstatningsnatur via aftaler. Det følger også af forslaget, at netvirksomhederne fortsat vil være afskåret fra at indgå aftaler på ekspropriationslignende vilkår til brug for etablering af erstatningsnatur, da der kun kan indgås sådanne aftaler, når der ville være hjemmel til at foretage ekspropriation.

Der henvises til det foreslåede § 33, stk. 2, i lov om elforsyning, jf. § lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.2. Erstatningsfastsættelse ved aftaler om erhvervelse af rettigheder vedrørende fast ejendom

2.2.1. Gældende ret

Elsikkerhedslovens § 28 indeholder en regel om voldgift, som finder anvendelse, hvis ejeren af et elektrisk anlæg i stedet for ved ekspropriation erhverver rettighed over fast ejendom ved aftale. I så fald afgøres spørgsmålet om erstatningens størrelse ved uenighed mellem rettighedshaveren og ejeren af det elektriske anlæg af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Kan der ikke

opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret. Opmandens kendelse om erstatning kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i ekspropriationsprocesloven. I øvrigt finder reglerne i § 26 i nævnte lov tilsvarende anvendelse.

2.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I visse tilfælde kan der opnås enighed mellem Energinet eller en netvirksomhed og en lodsejer om erhvervelse af en rettighed, men ikke om erstatningens størrelse.

Der kan være tale om tilfælde, hvor der er indgået aftale om rettigheder over et areal, f.eks. til midlertidige foranstaltninger, og hvor erstatningen først kan opgøres senere, når arealet er tilbageleveret. Der kan også være tale om tilfælde, hvor erstatningen skal fastsættes umiddelbart i forbindelse med indgåelse af aftalen, men der ikke kan opnås enighed om størrelsen.

Sådanne tilfælde er i dag dækket af elsikkerhedslovens § 28 om voldgift. Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at der fortsat skal være mulighed for at indbringe spørgsmålet om erstatning for en anden uvildig instans end domstolene. Hvis en sådan mulighed ikke findes, kan det afholde lodsejere fra at indgå en aftale, særlig i de tilfælde, hvor erstatningen først kan fastsættes senere, og det kan derfor føre til flere egentlige ekspropriationer. Samtidig vurderes det, for at sikre et ensartet erstatningsniveau for aftaler og egentlige ekspropriationer, at det er mest hensigtsmæssigt, at erstatningen i disse tilfælde fastsættes af samme instans, som ville skulle tage stilling hertil, hvis erhvervelsen var sket ved ekspropriation.

Det foreslås derfor, at spørgsmålet om erstatning for så vidt angår transmissions- og distributionsnet kan indbringes for en ekspropriationskommission nedsat efter ekspropriationsprocesloven. Muligheden for voldgift foreslås således ikke videreført for så vidt angår transmissions- og distributionsnettet.

Efter forslaget vil der derudover være adgang til at indbringe ekspropriationskommissionens afgørelse for en taksationskommission nedsat efter ekspropriationsprocesloven, ligesom det er tilfældet ved voldgift efter elsikkerhedslovens § 28.

Der henvises til den foreslåede § 34 a i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.3. Overtagelse af ejendomme, før tidspunktet hvor der kan foretages ekspropriation

2.3.1. Gældende ret

Det fremgår af visse love, herunder vejlovens § 45 og jern-

banelovens § 33, at der efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde kan ske overtagelse af en ejendom, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer. Det er en betingelse, at ejendommen berøres særligt indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med et projekt omfattet af de pågældende love, og at ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. Ved afslag på en anmodning fra ejeren eller ved uenighed om prisen, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til ekspropriationsprocesloven.

Der er ikke bestemmelser af denne art i hverken elsikkerhedsloven eller lov om elforsyning.

Energinet er, som statsejet infrastrukturselskab etableret ved lov, underlagt legalitetsprincippet og øvrige forvaltningsretlige krav og principper. Energinet kan alene varetage virksomhed, som ligger inden for Energinets formål, jf. § 2, stk. 1, i lov om Energinet, og som Energinet derudover har hjemmel i enten § 2, stk. 2, i lov om Energinet eller relevant sektorlovgivning til at varetage. Energinet kan ikke afholde omkostninger til aktiviteter, som ikke er omfattet af eller har nødvendig tilknytning til virksomhed, som Energinet kan varetage. Omkostninger til arealerhvervelse skal derfor være et led i Energinets varetagelse af sine lovhjemlede opgaver og de retlige forpligtelser for Energinet, som følger heraf.

Netvirksomhed kan kun udøves efter bevilling, jf. § 19 i lov om elforsyning. Netvirksomheder kan alene drive de aktiviteter, som ligger inden for bevillingen, jf. § 47 i lov om elforsyning. Omkostninger til arealerhvervelse skal derfor foregå som led til den bevillingspligtige aktivitet. Netvirksomheder får årligt fastsat en indtægtsramme med henblik på dækning af netvirksomhedens omkostninger ved en effektiv drift af deres bevillingspligtige aktivitet og forrentning af den investerede kapital, jf. lov om elforsyning § 69.

2.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at særligt berørte borgere skal have mulighed for at få fremrykket Energinets eller en netvirksomheds overtagelse af en ejendom, hvis borgeren selv ønsker det. Tiltaget skal sikre særligt berørte borgere hurtig afklaring om ekspropriation eller overdragelse på ekspropriationslignende vilkår af hele deres ejendom, som det er muligt i forbindelse med vej- og jernbaneanlæg.

På baggrund heraf foreslås det, at der indsættes bestemmelser i lov om elforsyning, hvorefter Energinet eller en netvirksomhed efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde kan overtage ejendommen, før det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropriation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye transmissionsnet, henholdsvis distributionsnet, eller ændring af bestående transmissionsnet, henholdsvis distributionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. Det foreslås, at hvis Energinet eller en netvirksomhed afslår ejerens anmod-

ning, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til ekspropriationsprocesloven.

Energinet og netvirksomhederne får således med forslaget både ret og pligt til i visse særlige tilfælde at overtage en ejendom på et tidligere stadie af et projekt end efter de gældende regler, hvis ejeren ønsker det. Med forslaget forbedres borgernes retsstilling.

Det foreslåede vil medføre, at Energinet, netvirksomheder og ekspropriations- og taksationsmyndigheder vil kunne komme i besiddelse af personoplysninger, herunder følsomme personoplysninger, i forbindelse med behandling af konkrete anmodninger om fremrykket overtagelse og eventuel klagesagsbehandling. Den foreslåede betingelse om, at der skal være tale om et særligt tilfælde, kan således bl.a. være opfyldt, hvis ejeren har særlige personlige årsager til at ønske ejendommen overtaget før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer. Særlige personlige årsager kan f.eks. være sygdom, alder, familiemæssige forhold eller andre sociale grunde, jf. nærmere bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser i § 34, stk. 1 og 2, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. En anmodning om fremrykket overtagelse vil derfor i visse tilfælde indeholde følsomme personoplysninger, f.eks. helbredsoplysninger. Med hensyn til personoplysninger forudsættes det generelt, at Energinet, netvirksomhederne og ekspropriations- og taksationsmyndighederne iagttager reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder de databeskyttelsesretlige principper i forordningens artikel 5 og reglerne om oplysningspligt over for den registrerede i artikel 13 og 14, herunder med hensyn til de eventuelle følsomme personoplysninger, som måtte indgå i sagen.

Der henvises til den foreslåede § 34 i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.4. Ensartet klageadgang for naboer til elnetanlæg

2.4.1. Gældende ret

Det følger af ekspropriationsproceslovens § 20, at hvis der rejses krav om erstatning i anledning af et ekspropriationsanlæg af nogen, der ikke er omfattet af ekspropriationen, kan spørgsmålet efter den pågældendes begæring påkendes af vedkommende ekspropriationskommission, hvis den anser sagen for egnet til behandling for kommissionen. Kravet skal være indgivet inden et år efter, at ekspropriationsanlægget er fuldstændt, jf. ekspropriationsproceslovens § 21, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen i § 20 indebærer, at naboer til et anlæg, som er etableret på et eksproprieret areal, efter omstændighederne kan få spørgsmål om ret til erstatning på naboretligt grundlag for gener fra anlægget påkendt af ekspropriationskommissionen. Reglen finder imidlertid ikke anvendelse, hvis der ikke er sammensat en konkret ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg. Det kan være tilfældet, hvor anlægget

er anlagt på arealet på basis af en aftale med den eller de pågældende lodsejere, også selv om aftalen er indgået på ekspropriationslignende vilkår. I disse tilfælde vil der ikke eksistere en ekspropriationskommission, som har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende nabosens erstatningskrav på naboretligt grundlag.

2.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at der skal skabes hjemmel til, at alle naboer til Energinets og netvirksomhedernes kommende elinfrastrukturprojekter med et spændingsniveau på eller over 50 kV får samme adgang til at få prøvet deres naboretlige erstatningsspørgsmål ved en administrativ instans, uanset om anlægsgrunden er erhvervet ved ekspropriation eller aftale.

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt, at det bliver ekspropriations- og taksationskommissionerne efter ekspropriationsprocesloven, som kan tage stilling til disse erstatningskrav, ligesom det er tilfældet efter ekspropriationsproceslovens § 20.

På denne baggrund foreslås det at indsætte en bestemmelse i lov om elforsyning, som i det væsentlige svarer til ekspropriationsproceslovens § 20, men som vedrører tilfælde, hvor et anlæg med et spændingsniveau på eller over 50 kV er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation. Efter den foreslåede bestemmelse vil krav om erstatning i anledning af anlægget, som rejses af andre end ejeren af det areal, som anlægget er beliggende på, kunne påkendes af en ekspropriationskommission, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer, der fungerer som formand for ekspropriationskommissionerne inden for kommissarius' forretningsområde, anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission.

Der henvises til den foreslåede § 34 b i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Klima-, energi- og forsyningsministeren overtager sager om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, som hidtil har været varetaget af Sikkerhedsstyrelsen, og vil dermed få forøgede omkostninger svarende til ca. 0,36 mio. kr. i 2026, hvorefter antallet af sager forventes at stige som følge af en generel stigning i antallet af sager om anlægsprojekter til udbygningen af elnettet, som følge af en stigende elektrificering af samfundet. Omkostningsforøgelsen fra 2027 og frem forventes at være 1,26 mio. kr. Det er hensigten, at disse omkostninger skal gebyrfinansieres. Sikkerhedsstyrelsen fusioneres med Erhvervsstyrelsen pr. 1. januar 2026, og vil som følge af overførslen få lavere omkostninger svarende til ca. 0,36 mio. kr. årligt.

Stigningen i antal sager vil derudover medføre højere omkostninger i ekspropriations- og taksationskommissionerne på Transportministeriets område på 1,5 mio. kr. i 2027 og 5,9 mio. kr. i 2028 og frem. Disse meromkostninger forventes fuldt ud finansieret af bygherre (Energinet og netvirksomheder), som anmoder om ekspropriation, og lovforslaget vil således på Transportministeriets område være udgiftsneutralt.

Lovforslaget forventes derfor samlet at have positive økonomiske konsekvenser for staten på 0,36 mio. kr. årligt.

Lovforslaget vurderes herudover ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige, herunder for kommuner og regioner.

Lovforslaget vil ligeledes medføre implementeringskonsekvenser for Erhvervsstyrelsen, samt på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Transportministeriets område, idet sager om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation overføres fra Sikkerhedsstyrelsen, der fusioneres med Erhvervsstyrelsen, til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, og da antallet af sager om ekspropriation forventes at stige. Øget sagsmængde på Transportministeriets område vil blive modsvaret af tilsvarende reduktioner i årsværk og nedskrivning af dertilhørende bevilling inden for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets område på 1,8 årsværk i 2027 og 7,1 årsværk fra 2028 og frem. Lovforslaget forventes således at være årsværksneutralt for staten.

Derudover medfører enkelte dele af lovforslaget yderligere konsekvenser som følge af udmøntning i bekendtgørelse.

Lovforslaget vurderes herudover ikke have implementeringskonsekvenser for det offentlige, herunder for kommuner og regioner.

Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Energinet og netvirksomhederne vil have stigende omkostninger til gebyrbetaling som følge af det forventede gebyr for behandling af ansøgninger om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation og stigning i gebyrbetaling for den forventede stigning i antal sager ved ekspropriations- og taksationsmyndighederne. Desuden vil eventuelle anmodninger om tidligere overtagelse af ejendomme indebære omkostninger til sagsbehandling ved Energinet og netvirksomhederne og vil desuden kunne medføre øgede eller fremrykkede omkostninger til arealerhvervelse, såfremt der er borgere, der får medhold i deres anmodning. Disse meromkostninger vil blive dækket af takstindtægter fra forbrugerne, herunder erhvervsvirksomheder. Lovforslaget forventes at bidrage til en mere effektiv udrulning af elnetinfrastruktur i forbindelse med hurtigere arealerhvervelse og derigennem samlet at medføre uændrede eller lidt lavere omkostninger hos Energinet og netvirksomhederne. Samlet vurderes lovforslag der-

for at medføre uændrede eller lidt lavere takster, herunder for erhvervslivet.

Herudover vil adgang til tidligere overtagelse af ejendomme i særlige tilfælde kunne have en positiv økonomisk konsekvens for de enkelte konkrete virksomheder, i det omfang hjemmelen bliver anvendt.

Lovforslaget vurderes derfor samlet at have ingen eller begrænsede positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Energinet vil få en administrativ lettelse som følge af, at Energinet ikke i alle tilfælde skal afsøge muligheden for at erhverve de nødvendige rettigheder ved aftale, før de kan anmode om tilladelse til at iværksætte ekspropriation. Behandling af eventuelle anmodninger om tidligere overtagelse af ejendomme vil medføre en begrænset øget administrativ byrde i Energinet og netvirksomhederne.

Samlet vurderes lovforslaget derfor at have ingen eller begrænsede positive administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke nogen direkte klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 2. juni 2025 til den 30. juni 2025 (28 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Accura Advokatpartnerselskab, ADB (Association Dansk Biobrændsel), Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademikerne, Akademisk Arkitektforening, Affald Plus, Aluminium Danmark, Ankenævnet på Energiområdet, Andel, Antenneforeningen Vejen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, ARI (Affald- og ressourceindustrien under DI), Artelia A/S, Asfaltindustrien, BAT-kartellet, BattMan Energy ApS, Better Energy, Billund Vand A/S, Biobrændselsforeningen, Biofos A/S, Blik- og Rørarbejderforbundet, Borger, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for møller, Brancheforeningen for Skov, Have og Park-forretninger, Branchehuset, Brintbranchen, Brunata, Bryggeriforenin-

gen, Bornholms Energi og Forsyning (BEOF), Bopa Law, BUILD, Business Region MidtVest (BRMV), Business Danmark, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BATT-kartellet), Byggecentrum, Bygningssagkyndige & Energikonsulenter, Bærebros A/S, Byggeskadefonden, C4 – Carbon Capture Cluster Copenhagen, Center for Electric Power and Energy (DTU), CEPOS, Cerius, Centrica Energy trading A/S, CTR, CO-industri, Concito, COWI, Copenhagen Infrastructure Partners, Copenhagen Merchants, Crossbridge Energy Fredericia, Daka, DAKOFA, Dana Petroleum, DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), Dansk halm, Danmarks Almene Boliger (BL), Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Frie Autocampere, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danoil Exploration A/S, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Biotek, Dansk Byggeri, Danske Bygningscenter, Dansk Center for Lys, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Facilities Management (DFM), Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Industri, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Maskinhandlerforening, Dansk Metal, Dansk Methanolforening, Dansk Miljøteknologi, Dansk Producentansvarssystem, Dansk Retursystem A/S, Dansk Skovforening, Dansk Solcelleforening, Dansk Standard, Dansk Told- og Skatteforbund, Dansk Transport og Logistik (DLTL) Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere, Danske Arkitektvirksomheder, DANSKE ARK, Danske Commodities A/S, Danske Energiforbrugere (DENFO), Danske Havne, Danske Maritime, Danske Mediedistributører, Danske Regioner, Danske Tegl, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DANVAK, Datatætsk råd, Datatilsynet, DCC Energi Naturgas, DELTA Dansk Elektronik, DI, DKCPC, DOF BirdLife, Dommerfuldmægtigforeningen, Drivkraft Danmark, DTU – Myndighedsbetjening, EA Energianalyse, EBO Consult A/S, E. ON Danmark A/S, Emballageindustrien, Energi Danmark, Energi Fyn, Energiforum Danmark, Energifællesskaber, Energiklagenævnet, Energisammenslutningen, Energi- og Bygningsrådgivning A/S (EBAS), Energycluster, Energisystemer ApS, Energitjenesten, Enyday, Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES-DAA), European Energy, Eurowind Energy A/S, Evida, Everfuel, EWE Energie AG, Fagligt Fælles Forbund (3F), FDO, FH - Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansrådet, Realkreditforeningen og Realkreditrådet – FinansDanmark, Fjernvarme Fyn, Fonden Kraka, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske El-bilister (FDEL), Foreningen af Danske Skatteankenævn, Foreningen af fabrikanten og importører af elektriske belysningsarmaturer (FABA), Foreningen af fabrikanten og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Biogas Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Foreningen Danske Revisorer, Fors A/S, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Forsyningstilsynet, Fredericia Spildevand A/S, Frederiksberg Forsyning, Frie Funktionærer, FSE, FSR Danske revisorer, GAFSAM, Gaz-system, Get2Grid, GRAKOM, Green-

peace, Gentofte og Gladsaxe Fjernvarme, Green Power Denmark, GTS (Godkendt Teknologisk service), Grundfos, Havarikommissionen for Offshore Olie- og Gasaktiviteter, Hess Denmark ApS, HK-Kommunal, HK-Privat, HOFOR A/S, HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, HOFOR el og varme, HORESTA, SMV danmark, H2 Energy Esbjerg, Hulgaard advokater, IBIS, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Institut for produktudvikling (IPU), Intelligent Energi, Ineos Danmark, Investering Danmark, Ista Danmark A/S, IT-Branchen, Justitia, Klimabevægelsen, Klimarådet, Kjærgaard A/S, KlimaEnergi A/S, Kommissarius for Statens Ekspropriationer i Jylland, Kommissarius for Statens Ekspropriationer på Øerne, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Kooperationen (Den Kooperative arbejdsgiver- og interesseorganisation i Danmark) Kraka, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune – Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune – Økonomi- forvaltningen, Københavns Kulturcenter, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landinspektørforeningen, Landsbyggefonden, Landsforeningen af Solcelleejere, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsforeningen Naboeer til Kæmpevindmøller, Landsforeningen Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede, LCA Center, Lederne Søfart, Ledernes Hovedorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Lundsby Biogas, Mellemfolkeligt Samvirke, Middelgrundens Vindmøllelaug, Mobility Denmark, Maabjerg Energy Center – MEC, Nasdaq OMX Copenhagen A/S, Nationalbanken, Nationalt Center for Miljø og Energi, Nature Energy, N1 A/S, Neptune Energy Den-

mark ApS, NetVarme, Niras, NOAH Energi og Klima, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Nordisk Energirådgivning ApS, Noreco, Norlys, NRGi Renewables A/S, Nuuday, Nærbutikkernes Landsforening, Nævnenes Hus, Olie Gas Danmark, Otto Kjær, Oxfam IBIS, Partnerskabet for Bølgekraft, Planenergi, Plan og Projekt, Plesner Advokatpartnerselskab, Plastindustrien, Procesindustrien, Radius Elnet A/S, Ranbøll, Rejsearbejdere.dk, Rejsearrangører i Danmark, Reel Energioplysning (REO), Regstrup Natur og miljøforening, Restaurationsbranchen.dk, Rådet for Bæredygtigt Byggeri, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for grøn omstilling, RWE Renewables Denamark A/S, SEGES, Serviceforbundet, Siemens Gamesa, SKAD - Autoskade- og Køretøjsopbyggerbranchen i Danmark, SMVdanmark, Solar Lightning Consultants ApS, SRF Skattefaglig Forening, Synergi, Sustain, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Teknologisk Institut, Total S. A., T-REGS, TREFOR/EWII, Varmepumpeindustrien, Vattenfall A/S, Vedvarende Energi, Vejle Spildevand, VELTEK – VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening, Verdens Skove, VEKS, VELTEK, Verdo Randers, Vestforbrænding, Vestas Wind systems A/S, Vestas, Vindenergi Danmark, Vin og Spiritus Organisationen i Danmark, VisitDenmark, Wind Denmark, Wind Estate A/S, Wintershall Nordszee B. V., WWF Verdensnaturfonden, Ældre Sagen, Økologisk Landsforening, Ørsted, Aalborg Portland A/S, Aalborg Forsyning, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, 92-Gruppen, samtlige kommuner.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang, Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslagets merudgifter vil primært blive gebyrfinansieret, hvilket vil medføre en netto-besparelse for staten, idet Sikkerhedsstyrelsens bevilling på 0,36 mio. kr. årligt bortfalder.	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Lovforslaget vil medføre implementeringskonsekvenser for Erhvervsstyrelsen, samt på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Transportministeriets område, idet sager om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation overføres fra Sikkerhedsstyrelsen, der fusioneres med Erhvervsstyrelsen, til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, og da antallet af sager om ekspropriation forventes at stige. Øget sagsmængde på Transportministeriets område vil blive modsvaret af tilsvarende reduktioner i årsværk og nedskrivning af dertilhørende bevilling inden for Klima- Energi- og Forsyningsministeriets område på 1,8 årsværk i 2027 og 7,1 årsværk fra 2028 og frem.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget forventes at få ingen eller begrænsede positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet lovforslaget vurderes at medføre uændrede eller lidt lavere takster for	Ingen.

	elektricitet, herunder for erhvervslivet, og idet adgang til tidligere overtagelse af ejendomme i særlige tilfælde vil kunne have en positiv økonomisk konsekvens for de enkelte konkrete virksomheder, i det omfang hjemmelen bliver anvendt.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Energinet vil ikke i alle tilfælde skulle afsøge muligheden for at erhverve de nødvendige rettigheder ved aftale, før de kan anmode om tilladelse til at iværksætte ekspropriation. Lovforslaget forventes samlet at få ingen eller begrænsede positive administrative konsekvenser for erhvervslivet.	Behandling af eventuelle anmodninger om tidligere overtagelse af ejendomme vil medføre en begrænset øget administrativ byrde.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Af grundlovens § 73, stk. 1, fremgår det, at ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Det følger af elsikkerhedslovens § 27, at Sikkerhedsstyrelsen, når hensynet til almenvellet kræver det, kan tillade ekspropriation til elektriske anlæg for produktion, transmission, distribution og lagring af elektrisk energi. Det fremgår endvidere, at reglerne i ekspropriationsprocesloven følges.

Ekspropriationsprocesloven indeholder regler om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom for staten eller for koncessionerede selskaber, når der i lovgivningen er hjemlet ekspropriation til formålet.

Lov om elforsyning indeholder ikke regler om ekspropriation.

Der er ikke i de gældende regler hjemmel til, at en ejer af en ejendom, som forventes eksproprieret efter elsikkerhedsloven, kan begære denne overtaget på et tidligere tidspunkt end de ordinære ekspropriationer.

Hvis en rettighed over en fast ejendom er erhvervet af ejeren af et elektrisk anlæg ved aftale i stedet for ved ekspropriation, følger det af elsikkerhedslovens § 28, at spørgsmålet

om erstatningens størrelse ved uenighed afgøres af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Kan der ikke opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret. Opmandens kendelse om erstatning kan af hver af parterne indbringes for vedkommende taksationskommission.

Ekspropriationsproceslovens § 20 indebærer, at naboer til et anlæg, som er kan få krav om erstatning på naboretligt grundlag for gener fra anlægget påkendt af ekspropriationskommissionen. Reglen finder imidlertid ikke anvendelse, hvis anlægget er anlagt på arealet på basis af aftale.

etableret på et eksproprieret areal, Der henvises i øvrigt vedrørende gældende ret til pkt. 2.1.1, 2.2.1, 2.3.1 og 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte et nyt *kapitel 6* indeholdende §§ 33-34 b om ekspropriation m.v. i lov om elforsyning.

(Til § 33)

Det foreslås i § 33, *stk. 1, 1. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren til etablering og drift af transmissions- og distributionsnet, når almenvellet kræver det, kan tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte ekspropriation til transmissions- og distributionsnet som defineret i § 5 i lov om elforsyning.

Den foreslåede bestemmelse vil således, jf. § 5, nr. 32, i

lov om elforsyning, som definerer transmissionsnet, omfatte ekspropriation til kollektive elforsyningsnet, som har til formål at transportere elektricitet fra produktionssteder til et overordnet center i distributionsnettet eller at forbinde det med andre sammenhængende elforsyningsnet.

Den foreslåede bestemmelse vil også, jf. § 5, nr. 9, i lov om elforsyning, der definerer distributionsnet, omfatte kollektive elforsyningsnet, som har til formål at levere elektricitet til en ubestemt kreds af elforbrugere, samt net, som ejes af en kollektiv elforsyningsvirksomhed, og som har til formål at forbinde en forbruger direkte med transmissionsnettet.

Forslaget indebærer, at det fremover vil være klima-, energi- og forsyningsministeren, som kan tillade, at der iværksættes ekspropriation med henblik på etablering og drift af transmissions- og distributionsnet på el-området.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de foreslåede ændringer af elsikkerhedslovens §§ 27 og 28, jf. lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, hvorefter anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning, udgår af elsikkerhedslovens ekspropriationshjemmel og den tilhørende voldgiftsbestemmelse. Ekspropriation til elektriske anlæg for produktion og lagring af elektrisk energi og til linjer, der ikke er transmissions- eller distributionsnet i lov om elforsynings forstand, vil fortsat skulle foretages med hjemmel i elsikkerhedsloven efter tilladelse fra Erhvervsstyrelsen, der fusioneres med Sikkerhedsstyrelsen pr. 1. januar 2026, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1.

Tilladelse til iværksættelse af ekspropriation vil, jf. det foreslåede § 33, stk. 3, indebære, at Energinet, henholdsvis den netvirksomhed, som har fået tilladelsen, efter ekspropriationsprocesloven kan anmode Transportministeriet om at henvise ekspropriationsbegæringen til behandling ved en ekspropriationskommission. Det følger af ekspropriationsprocesloven, at det er ekspropriationskommissionen, der træffer afgørelse om ekspropriationens gennemførelse samt fastsætter erstatningens størrelse, jf. nærmere pkt. 2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det vil være Energinet, henholdsvis netvirksomheden, som vil være anlægsmyndighed i ekspropriationsproceslovens forstand, og som vil blive indehaver af de rettigheder, der erhverves ved ekspropriationen.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil, før der kan tages stilling til en ansøgning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, skulle vurdere, om det anlæg, som ansøgningen vedrører, er nødvendigt af hensyn til almenvellet.

For Energinets projekter vil denne vurdering bl.a. kunne bygge på de oplysninger, der ligger til grund for vurderingen af, om projektet kan godkendes efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet, hvis projektet kræver en sådan godkendelse. Energinet skal til brug for en godkendelse efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet bl.a. oplyse, om projektet sker med sigte på øget forsyningssikkerhed, beredskabsmæssige

hensyn, skabelse af velfungerende konkurrencemarkeder eller indpasning af vedvarende energi, eller hvis projektet er nødvendigt til opfyldelse af pålæg i medfør af § 4, stk. 6, i lov om Energinet. I så fald vil det være en forudsætning for at give tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, at projektet senest samtidig godkendes efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet. Hvis projektet ikke kræver godkendelse efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet, vil Energinet skulle give alle nødvendige oplysninger vedrørende anlæggets nødvendighed af hensyn til almenvellet i forbindelse med ansøgning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation.

Netvirksomhedernes projekter skal hverken efter de gældende regler eller efter forslaget godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren. Netvirksomhederne vil derfor i alle tilfælde i deres ansøgning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation skulle give alle nødvendige oplysninger vedrørende anlæggets nødvendighed af hensyn til almenvellet. Der vil herunder dels skulle redegøres for, at anlægget er nødvendigt for at udføre netvirksomhedens opgaver i henhold til lovgivningen, dels skulle redegøres for behovet for at erhverve rettigheder ved ekspropriation, herunder bl.a. redegøres for baggrunden for den valgte linjeføring m.v.

Både for Energinets og netvirksomhedernes projekter vil som hidtil gælde, at det er ekspropriationskommissionen, der træffer afgørelse om, hvilke konkrete arealer og rådhedsindskrænkninger der er nødvendige for, at projektet kan realiseres. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil ikke skulle foretage en sådan detaljeret vurdering i forbindelse med behandling af ansøgning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, og oplysning om de enkelte berørte matrিকler vil ikke nødvendigvis skulle fremgå af ansøgning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation. Særlig for større projekter, herunder mange af Energinets projekter, vil det således ikke være en forudsætning for at søge om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, at detaljerne i projektet, herunder den præcise linjeføring, er fastlagt.

Det vil heller ikke være en generel betingelse for at søge om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, at der forgæves er forsøgt indgået aftale med de berørte lodsejere.

Energinet forventes dog at foretage en vurdering af, i hvilke af deres projekter det fortsat vil være hensigtsmæssigt at afsøge mulighederne for at erhverve de nødvendige rettigheder ved aftale, før der eventuelt søges om tilladelse til at iværksætte ekspropriation.

Det forventes, at netvirksomhederne, hvis projekter ofte kun berører få ejendomme, fortsat normalt kun vil ansøge om tilladelse til at iværksætte ekspropriation, hvis de nødvendige rettigheder ikke kan erhverves ved aftale, og netvirksomhederne vil skulle redegøre herfor i forbindelse med ansøgningen, herunder begrunde det, hvis der undtagelsesvis ikke er søgt indgået aftale, før der søges om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation.

Det vil ikke være en forudsætning for, at klima-, energi- og

forsyningsministeren kan meddele tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, at en tilladelse efter miljøvurderingsloven eller særlovstilladelser foreligger. Ekspropriationskommissionen påser i forbindelse med ekspropriationsprocessen, at de nødvendige tilladelser foreligger, så der er tilstrækkelig sikkerhed for, at projektet kan gennemføres, før der foretages ekspropriation.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil heller ikke skulle foretage en vurdering af, om anlægget lever op til de gældende sikkerhedsmæssige krav. Energinet eller netvirksomheden vil være forpligtet til at sikre dette, uanset om der anmodes om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation eller ikke.

Da klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse ikke vil have retsvirkninger for lodsejere og andre, der kan blive berørt af de kommende ekspropriationer, og tilladelsen ikke vil afslutte ekspropriationssagen for disses vedkommende, vurderes klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse ikke at ville være en afgørelse over for disse, men en procesledende beslutning, og de vurderes heller ikke i øvrigt at skulle anses for parter i sagen i forvaltningsretlig forstand. Der vil derfor ikke skulle foretages partshøring af lodsejere m.v. i henhold til forvaltningsloven. Det er heller ikke i øvrigt hensigten, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil høre lodsejere m.v., før klima-, energi- og forsyningsministeren giver tilladelse til iværksættelse af ekspropriation til et anlæg, medmindre det anses for nødvendigt af hensyn til den konkrete sags oplysning. Dette svarer til praksis på andre områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren giver tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, herunder på gasforsyningslovens område. Det svarer også til praksis for behandling af sager om godkendelse efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet.

Borgerne vil fortsat i hidtidigt omfang blive inddraget i projektet gennem borgermøder og høringer i forbindelse med miljø- og planprocesser. De enkelte berørte lodsejere vil desuden blive inddraget efter reglerne i ekspropriationsprocesloven, før ekspropriationskommissionen træffer afgørelse om ekspropriation. Ekspropriationsprocessen efter ekspropriationsprocesloven omfatter bl.a. en fysisk besigtigelse af de berørte ejendomme, hvor ejerne er til stede, og hvor ekspropriationskommissionens formand og anlægsmyndigheden orienterer mundtligt om projektet og om sagsforløbet, herunder lodsejernes rettigheder. Lodsejerne kan stille opklarende spørgsmål og komme med indvendinger mod eller ændringsforslag til f.eks. linjeføringer.

Der foreslås overgangsregler, jf. lovforslagets § 3, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i § 33, stk. 1, 2. pkt., at der kan eksproprieres til nyanlæg, udvidelse og ændring af bestående anlæg, tilbehør og nødvendige supplerende foranstaltninger og af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed, beskyttelse og drift af anlæggene, jf. dog stk. 2.

Forslaget indebærer, at der vil kunne ske ekspropriation til permanente og midlertidige areal- og rettigheds erhvervelser. Der vil kunne eksproprieres til brug for såvel nyanlæg og udvidelse og ændringer af anlæg som til sikring af anlægs fortsatte beståen.

Der vil kunne eksproprieres til bl.a. transformerstationer, omformerstationer, over- og underjordiske lednings- og kabelanlæg med tilhørende master, muffe, linkboksbrønde og andet tilbehør, herunder kabelovergangs anlæg m.v.

Der vil også kunne eksproprieres af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed, beskyttelse og drift af anlæggene, herunder f.eks. trådhegn, markeringspæle og fiberanlæg til brug for bl.a. overvågning af drift af anlæg m.v.

For så vidt angår tilbehør og supplerende foranstaltninger vil der bl.a. kunne være tale om manøvrebygninger, parkeringspladser m.v. i tilknytning til bl.a. transformer- og omformerstationer, adgangsveje, nødvendig omlægning af eksisterende veje i forbindelse med nyanlæg, udvidelse og ændringer af transmissions- og distributionsanlæg, støjafskærmende foranstaltninger og klimarelaterede afværgeforanstaltninger i relation til anlæggene, herunder afvanding af stationsarealer m.v.

Herudover skal der efter forslaget ved »supplerende foranstaltninger« forstås, at der kan eksproprieres til andre nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder bl.a. faunapassager og erstatningsnatur, herunder både til erstatning for beskyttede naturtyper, fredskovpligtig skov og biotoper og diger, der fungerer som levesteder for beskyttede arter. »Supplerende foranstaltninger« vil endvidere bl.a. kunne omfatte andre foranstaltninger til kompensation for anlæggets indgreb i naturtilstanden, tiltag til landskabelig indpasning af anlægget, herunder afskærmende beplantning m.v., samt f.eks. tiltag til beskyttelse af vandforekomster.

Det vil følge af de almindelige ekspropriationsretlige betingelser om nødvendighed og proportionalitet, at der normalt ikke i medfør af bestemmelsen vil kunne ske ekspropriation af boliger til etablering af erstatningsnatur og lign. Dette vil dog i særlige tilfælde kunne ske, hvis betingelserne for ekspropriation i øvrigt er opfyldt, f.eks. hvis det konkret vil være den mindst indgribende foranstaltning over for den pågældende lodsejer, og lodsejeren er enig heri.

Det foreslås i § 33, stk. 2, at der til distributionsnet ikke kan eksproprieres til etablering af erstatningsnatur.

Forslaget indebærer, at der ikke vil kunne ske ekspropriation med henblik på at etablere erstatningsnatur i forbindelse med projekter vedrørende distributionsnet. Aftaler herom vil derfor ikke kunne indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Den foreslåede undtagelse vil udelukkende omfatte ekspropriation til brug for etablering af natur, som etableres til erstatning for natur, som nedlægges eller ødelægges ved etablering af distributionsnet, herunder både beskyttede na-

turtyper, fredskovpligtig skov og biotoper og diger, der fungerer som levesteder for beskyttede arter.

Den foreslåede undtagelse vil ikke omfatte andre typer af foranstaltninger, som er nødvendige for at kompensere for anlæggets indgreb i naturtilstanden, og som typisk ligger på samme areal som anlægget og eventuelt umiddelbart tilstødende arealer, f.eks. faunapassager og tiltag til landskabelig indpasning. Undtagelsen omfatter heller ikke andre typer af miljørelaterede foranstaltninger, f.eks. tiltag til beskyttelse af vandforekomster, støjafskærmende foranstaltninger og klimarelaterede afværgeforanstaltninger. Der vil derfor kunne eksproprieres til disse formål både til transmissions- og distributionsnet.

Det foreslås i § 33, *stk. 3*, at ekspropriation i henhold til *stk. 1* gennemføres efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Dette svarer til den gældende bestemmelse om ekspropriation i el sikkerhedsloven og til andre lignende ekspropriationsbestemmelser.

Forslaget indebærer, at Energinet eller netvirksomheden, når de har modtaget tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren efter det foreslåede § 33, *stk. 1, 1. pkt.*, til iværksættelse af ekspropriation, vil skulle anmode Transportministeriet om at henvise ekspropriationsbegæringen til behandling ved en ekspropriationskommission. Transportministeriet giver den formelle ekspropriationsbemyndigelse efter ekspropriationsproceslovens § 14, med henblik på at ekspropriationskommissionen kan afgøre, hvorvidt ekspropriation skal ske. Det følger af ekspropriationsprocesloven, at det er ekspropriationskommissionen, der træffer afgørelse om ekspropriationens gennemførelse samt fastsætter erstatningens størrelse.

Der henvises i øvrigt til beskrivelsen af fremgangsmåden efter ekspropriationsprocesloven i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.

Det foreslås i § 33, *stk. 4*, at ved erstatningsfastsættelsen efter *stk. 3* finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

Forslaget indebærer, at erstatningen vil skulle fastsættes efter reglerne i vejlovens § 103. Heraf følger, at erstatningen skal fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at der ved erstatningens fastsættelse vil skulle ske fradrag for den værdiforøgelse, som den eventuelt tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, samt at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

(Til § 34)

Det foreslås i § 34, *stk. 1*, at Energinet efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde kan overtage ejendommen, før det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropri-

ation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye transmissionsnet eller ændring af bestående transmissionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Bestemmelsen vedrører fremrykket overtagelse – også kaldet fremrykket ekspropriation – af ejendomme, der berøres særligt indgribende i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye transmissionsnet eller ændring af bestående transmissionsnet.

Formålet med bestemmelsen er at indsætte en generel bestemmelse i lov om elforsyning, hvorefter borgere, der reelt bliver afskåret fra at afhænde deres ejendom som følge af planlægning, projektering og anlægsaktiviteter, kan anmode om at få deres ejendom overtaget på et tidligere tidspunkt i processen.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indebærer, at Energinet i særlige tilfælde efter anmodning fra ejeren, vil kunne overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekteringsaktivitet eller heraf følgende aktivitet, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer.

Det foreslåede indebærer, at alle omkostninger forbundet med overtagelse af ejendomme efter bestemmelsen afholdes af Energinet.

Ved »særligt indgribende« sigtes primært til en situation, hvor Energinet vurderer, at der er en betydelig risiko for, at den pågældende ejendom senere vil blive totaleksproprieret. Det vil dog ikke være et krav, at det forventes, at ejendommen vil skulle totaleksproprieres. Det vil derfor kunne komme på tale, hvis de øvrige betingelser er opfyldt, at Energinet overtager et areal, selv om ejendommen f.eks. kun forventes delvist eksproprieret, eller hvis ejeren påføres væsentlige ulemper i forbindelse med aktivitetens gennemførelse. Det indebærer, at den forventede delvise ekspropriation eller de ulemper, som aktiviteten indebærer, vil skulle have et betydeligt omfang.

Selv om kravet om, at ejendommen skal berøres særligt indgribende af aktiviteten, er opfyldt, vil også betingelsen om, at der skal være tale om »særlige tilfælde« skulle være opfyldt, førend Energinet kan overtage den pågældende ejendom på et tidspunkt før de ordinære ekspropriationer. Som eksempler på »særlige tilfælde« kan nævnes, at en fremrykket overtagelse kan afværge væsentlige økonomiske konsekvenser, f.eks. hvis en erhvervsvirksomhed lider et betydeligt indtægtstab, hvis der ikke sker overtagelse før de ordinære ekspropriationer. Forventede ændringer i ejendomspriserne vil ikke i sig selv kunne anses for at udgøre en væsentlig økonomisk konsekvens. Et andet særligt tilfælde kan være, hvis ejeren har særlige personlige årsager til at ønske ejendommen overtaget før tidspunktet for den ordinære ekspropriation. Særlige personlige årsager kan f.eks. være sygdom, alder, familiemæssige forhold eller andre sociale grunde. Hvis ejeren ønsker at gøre særlige per-

sonlige årsager gældende som begrundelse for anmodning om fremrykket overtagelse, vil ejeren skulle oplyse, hvilke særlige personlige årsager der er tale om, og hvorfor de begrundes, at der er behov for at afhænde ejendommen før de ordinære ekspropriationer. Energinet vil, hvis det vurderes nødvendigt, kunne kræve, at der indsendes dokumentation for de forhold, der påberåbes i anmodningen.

Det vil i øvrigt være en betingelse, at projektet hindrer afhændelse af den pågældende ejendom på normale vilkår, hvilket ejeren kan dokumentere f.eks. ved erklæring fra en ejendomsmægler.

En fremrykket overtagelse vil kun komme på tale, hvis ejeren af den pågældende ejendom anmoder herom.

Det er hensigten, at bestemmelsen først vil kunne anvendes, når et konkret projekt har en sådan fast karakter, at det konkret vurderes, at projektet vil blive gennemført.

Der vil i den forbindelse skulle foretages en konkret afvejning af to overordnede hensyn. På den ene side vil der skulle tages hensyn til, at der ikke overtages et stort antal ejendomme til et projekt, der muligvis ikke bliver gennemført. På den anden side vil der skulle tages hensyn til behovet for så tidligt som muligt i planlægningsprocessen omkring nye eller ændrede transmissionsnet at kunne hjælpe lodsejere, der på grund af indtrufne særlige forhold får behov for at afhænde ejendommen til en pris, der svarer til prisen i almindelig fri handel uden planerne vedrørende transmissionsnettet.

Det vil være Energinet, der konkret vurderer, om et projekt har en sådan fast karakter, at anmodninger om fremrykket overtagelse kan realitetsbehandles. Et projekt vil f.eks. kunne have fornøden fast karakter, når første offentlighedsfase i et miljøkonsekvensvurderingspligtigt projekt er gennemført, eller der er gennemført lignende tiltag, der har til formål at fastlægge placeringen eller linjeføringen for et eltransmissionsanlæg.

Hvis projektet kræver en godkendelse efter § 4, stk. 3, i lov om Energinet, vil Energinet tidligst kunne anvende bestemmelsen, når denne tilladelse er meddelt, og det vil være en forudsætning for, at Energinet kan anvende bestemmelsen, at overtagelsen af ejendommen ligger inden for rammerne af den gældende godkendelse af projektet i henhold til § 4 i lov om Energinet og eventuelle ændringer hertil.

Den konkrete afgørelse om, hvorvidt betingelserne for fremrykket overtagelse er opfyldt, vil skulle træffes af Energinet. Energinet vil i den forbindelse skulle overholde forvaltningsloven, da denne lov gælder for Energinet og virksomhedens helejede datterselskaber, jf. § 17 i lov om Energinet. Afgørelsen vil skulle træffes af Energinet og ikke af et datterselskab, da det følger af § 2, stk. 6, i lov om Energinet, at bl.a. myndighedslignende opgaver ikke kan varetages i datterselskaber.

Der findes tilsvarende bestemmelser bl.a. i vejlovens § 45 og jernbanelovens § 33.

Det foreslås i § 34, *stk. 2*, at en netvirksomhed efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde kan overtage ejendommen, før det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropriation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye transmissionsnet eller ændring af bestående transmissionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Bestemmelsen vedrører fremrykket overtagelse – også kaldet fremrykket ekspropriation – af ejendomme, der berøres særligt indgribende i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye distributionsnet eller ændring af bestående distributionsnet.

Formålet med bestemmelsen er at indsætte en generel bestemmelse i lov om elforsyning, hvorefter borgere, der reelt bliver afskåret fra at afhænde deres ejendom som følge af planlægning, projektering og anlægsaktiviteter, kan anmode om at få deres ejendom overtaget på et tidligere tidspunkt i processen.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* indebærer, at netvirksomheder i særlige tilfælde efter anmodning fra ejeren, vil kunne overtage en ejendom, der berøres særligt indgribende af en projekteringsaktivitet eller heraf følgende aktivitet, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer.

Det foreslåede indebærer, at alle omkostninger forbundet med overtagelse af ejendomme efter bestemmelsen afholdes af den pågældende netvirksomhed.

Ved »særligt indgribende« sigtes primært til en situation, hvor netvirksomheden vurderer, at der er en betydelig risiko for, at den pågældende ejendom senere vil blive totaleksproprieret. Det vil dog ikke være et krav, at det forventes, at ejendommen vil skulle totaleksproprieres. Det vil derfor kunne komme på tale, hvis de øvrige betingelser er opfyldt, at netvirksomheden overtager et areal, selv om ejendommen f.eks. kun forventes delvist eksproprieret, eller hvis ejeren påføres væsentlige ulemper i forbindelse med aktivitetens gennemførelse. Det indebærer, at den forventede delvise ekspropriation eller de ulemper, som aktiviteten indebærer, vil skulle have et betydeligt omfang.

Selv om kravet om, at ejendommen skal berøres særligt indgribende af aktiviteten, er opfyldt, vil også betingelsen om, at der skal være tale om »særlige tilfælde« skulle være opfyldt, førend netvirksomheden kan overtage den pågældende ejendom på et tidspunkt før de ordinære ekspropriationer. Som eksempler på »særlige tilfælde« kan nævnes, at en fremrykket overtagelse kan afværge væsentlige økonomiske konsekvenser, f.eks. hvis en erhvervsvirksomhed lider et betydeligt indtægtstab, hvis der ikke sker overtagelse før de ordinære ekspropriationer. Forventede ændringer i ejendomspriserne kan ikke i sig selv anses for at udgøre en væsentlig økonomisk konsekvens. Et andet særligt tilfælde kan være, hvis ejeren har særlige personlige årsager til at ønske ejendommen overtaget før tidspunktet for den ordi-

nære ekspropriation. Særlige personlige årsager kan f.eks. være sygdom, alder, familiemæssige forhold eller andre sociale grunde. Hvis ejeren ønsker at gøre særlige personlige årsager gældende som begrundelse for anmodning om fremrykket overtagelse, vil ejeren skulle oplyse, hvilke særlige personlige årsager der er tale om, og hvorfor de begrunder, at der er behov for at afhænde ejendommen før de ordinære ekspropriationer. Netvirksomheden vil, hvis det vurderes nødvendigt, kunne kræve, at der indsendes dokumentation for de forhold, der påberåbes i anmodningen.

Det vil i øvrigt være en betingelse, at projektet hindrer afhændelse af den pågældende ejendom på normale vilkår, hvilket ejeren kan dokumentere f.eks. ved erklæring fra en ejendomsmægler.

En fremrykket overtagelse vil kun komme på tale, hvis ejeren af den pågældende ejendom anmoder herom.

Det er hensigten, at bestemmelsen først vil kunne anvendes, når et konkret projekt har en sådan fast karakter, at det konkret vurderes, at projektet vil blive gennemført.

Der vil i den forbindelse skulle foretages en konkret afvejning af to overordnede hensyn. På den ene side vil der skulle tages hensyn til, at der ikke overtages et stort antal ejendomme til et projekt, der muligvis ikke bliver gennemført. På den anden side vil der skulle tages hensyn til behovet for så tidligt som muligt i planlægningsprocessen omkring nye eller ændrede distributionsnet at kunne hjælpe lodsejere, der på grund af indtrufne særlige forhold får behov for at afhænde ejendommen til en pris, der svarer til prisen i almindelig fri handel uden planerne vedrørende distributionsnettet.

Det vil være netvirksomheden, der konkret vurderer, om et projekt har en sådan fast karakter, at anmodninger om fremrykket overtagelse kan realitetsbehandles. Et projekt vil f.eks. kunne have fornøden fast karakter, når første offentlighedsfase er gennemført, hvis der er tale om et miljøkonsekvensvurderingspligtigt projekt, eller der er gennemført lignende tiltag, der har til formål at fastlægge placeringen eller linjeføringen for et eldistributionsanlæg.

Den konkrete afgørelse om, hvorvidt betingelserne for fremrykket overtagelse er opfyldt, vil skulle træffes af netvirksomheden.

Der findes tilsvarende bestemmelser bl.a. i vejlovens § 45 og jernbanelovens § 33.

Det foreslås i § 34, stk. 3, at netvirksomheders afgørelser i henhold til stk. 2 skal fremsendes skriftligt til ejeren af ejendommen, og at meddelelsen skal indeholde en begrundelse og en vejledning om klageadgang, jf. stk. 4, medmindre afgørelsen fuldt ud giver ejeren medhold. Det foreslås, at begrundelsen skal indeholde en henvisning til de regler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. Det foreslås videre, at i det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudvel-

sen. Dertil foreslås, at begrundelsen endvidere om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at netvirksomhederne ved deres afgørelser efter det foreslåede stk. 2 vil skulle overholde i det væsentlige tilsvarende regler som ville gælde, hvis netvirksomhederne var omfattet af forvaltningsloven. Hermed sikres, at ejere, der har anmodet om fremrykket overtagelse, vil få en skriftlig afgørelse, hvoraf ejeren vil kunne se, på hvilket grundlag og med hvilken begrundelse afgørelsen er truffet, medmindre ejeren får fuldt ud medhold. Dette vil gælde både i forhold til selve spørgsmålet om fremrykket overtagelse og prisen for ejendommen. Der vil endvidere skulle gives klagevejledning. Ejeren vil således have et grundlag for at tage stilling til, om vedkommende ønsker at klage, jf. det foreslåede stk. 4, og hvordan dette kan ske.

Det foreslås i § 34, stk. 4, at hvis Energinet eller en netvirksomhed afslår ejerens anmodning efter stk. 1 eller 2, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Bestemmelsen vil indebære, at hvis Energinet eller en netvirksomhed ikke imødekommer anmodning om fremrykket overtagelse, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen, vil ejeren kunne indbringe sagen for ekspropriations- og taksationsmyndighederne. Disse myndigheder vil skulle tage stilling til, om kriterierne efter stk. 1 og 2 er overholdt, og ved uenighed om erstatning fastsætte denne i henhold til ekspropriationsprocesloven og det foreslåede stk. 5.

Der vil skulle gives klagevejledning i Energinets og netvirksomhedernes afgørelser, medmindre afgørelsen fuldt ud giver ejeren medhold.

Det bemærkes, at Energinets eller en netvirksomheds afslag på anmodning efter stk. 1 og 2 ikke i øvrigt vil kunne påklages til anden administrativ myndighed, herunder klima-, energi- og forsyningsministeren, idet der ikke er almindelig adgang til at påklage Energinets eller netvirksomhedernes afgørelser til ministeren eller andre.

Det foreslås i § 34, stk. 5, at ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 4 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.

Forslaget indebærer, at erstatningen vil skulle fastsættes efter reglerne i vejlovens § 103. Heraf følger, at erstatningen skal fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at der ved erstatningens fastsættelse vil skulle ske fradrag for den værdiforøgelse, som den eventuelt tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, samt at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Dette svarer til den foreslåede bestemmelse i § 33, stk. 4, om erstatningsfastsættelse ved de egentlige ekspropriationer.

(Til § 34 a)

Det foreslås i § 34 a, stk. 1, at i tilfælde, hvor Energinet eller en netvirksomhed til brug for et anlæg som omhandlet i § 33 har erhvervet de nødvendige rettigheder over et areal ved aftale i stedet for ved ekspropriation, kan uenighed om erstatningens størrelse påkendes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Det foreslås videre, at bestemmelserne i §§ 17 og 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder anvendelse.

Forslaget skal for Energinets og netvirksomhedernes projekter vedrørende transmissions- og distributionsnettet træde i stedet for den ordning, som findes i elsikkerhedslovens § 28 om voldgift, og som dækker de situationer, hvor der er indgået aftale om erhvervelse af rettigheder over et areal til brug for et elektrisk anlæg.

Forslaget vil f.eks. omfatte tilfælde, hvor der er indgået aftale på ekspropriationslignende vilkår, der giver Energinet eller netvirksomheden ret til at råde over et areal i en begrænset periode, og hvor erstatningen først kan opgøres ved tilbageleveringen af arealet. Der vil også kunne være tale om tilfælde, hvor der er indgået en aftale på ekspropriationslignende vilkår om permanent arealafståelse eller tidsbegrænset råden over et areal, hvor erstatningen kan opgøres ved indgåelse af aftalen, men der ikke kan opnås enighed om størrelsen.

Forslaget indebærer, at spørgsmålet om erstatning i sådanne tilfælde vil kunne indbringes for en ekspropriationskommission. Efter forslaget vil der derudover være adgang til at indbringe ekspropriationskommissionens afgørelse for taksationskommissionen.

Efter forslaget vil taksationsmyndighederne således kunne medvirke ved erstatningsfastsættelsen, selv om der ikke er truffet en formel ekspropriationsbeslutning, men derimod indgået en aftale på ekspropriationslignende vilkår mellem Energinet og ejeren eller brugeren.

Forslaget indebærer endvidere, at reglerne i §§ 17 og 19 i ekspropriationsprocesloven vil skulle anvendes, herunder reglerne om den nærmere fremgangsmåde ved erstatningsfastsættelsen.

Muligheden for voldgift foreslås således ikke videreført for så vidt angår transmissions- og distributionsnet.

Der foreslås overgangsregler, jf. lovforslagets § 3, stk. 5, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i § 34 a, stk. 2, at ved erstatningsfastsættelsen finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.

Forslaget indebærer, at erstatningen vil skulle fastsættes efter reglerne i vejlovens § 103. Heraf følger, at erstatningen skal fastsættes efter de almindelige erstatningsregler, og at der ved erstatningens fastsættelse vil skulle ske fradrag for den værdiforøgelse, som den eventuelt tilbageblivende ejendom skønnes at opnå på grund af ekspropriationsanlægget, samt at erstatningen helt kan bortfalde, hvis ejendommen skønnes at opnå en fordel, der er større end det tab, der påføres ejendommen på grund af ekspropriationen.

Dette svarer til den foreslåede bestemmelse i § 33, stk. 4, om erstatningsfastsættelse ved de egentlige ekspropriationer.

(Til § 34 b)

Det foreslås i § 34 b, stk. 1, at i tilfælde, hvor et anlæg som omhandlet i § 33 med et spændingsniveau på eller over 50 kV er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation, kan krav om erstatning i anledning af anlægget, som rejses af andre end ejeren af det areal, som anlægget er beliggende på, efter den pågældendes begæring påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission.

Der vil også fremover være mange tilfælde, hvor Energinet og netvirksomhederne gennemfører areal- og rettighedserhvervelser ved aftaler på ekspropriationslignende vilkår. Bestemmelsen skal sikre, at naboernes administrative klagemuligheder ikke er afhængige af, om areal- og rettighedserhvervelserne til det pågældende anlæg med et spændingsniveau på eller over 50 kV er sket ved aftale eller ved ekspropriation.

Med bestemmelsen vil naboer til sådanne anlæg, der er en del af eltransmissions- eller distributionsnet, og som er etableret uden at der er sammensat en konkret ekspropriationskommission vedrørende det pågældende anlæg, således blive ligestillet med naboer til sådanne anlæg, hvor der er sket ekspropriation, og hvor ekspropriationskommissionen kan behandle naboretlige erstatningskrav i medfør af ekspropriationsproceslovens § 20.

Bestemmelsen vil finde anvendelse, uanset hvornår det pågældende areal eller rettigheder over det er erhvervet.

Det foreslås i § 34 b, stk. 2, at begæring i henhold til stk. 1 skal være modtaget af vedkommende kommissarius senest 1 år efter, at anlægget er fuldført.

Anlægget vil normalt skulle anses for fuldført, når det sættes i drift.

En afvisning af at behandle en sag efter den foreslåede be-

stemmelse vil ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede frist svarer til fristen for at indbringe et krav efter ekspropriationsproceslovens § 20, jf. § 21, stk. 1, 2. pkt. Der foreslås overgangsregler, jf. lovforslagets § 3, stk. 6, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Der betales ikke gebyr for Sikkerhedsstyrelsens behandling af sager om tilladelse til ekspropriation efter elsikkerhedsloven.

Lov om elforsyning indeholder i §§ 51 a-51 d regler om gebyrer til dækning af omkostninger ved udførelsen af en række opgaver efter loven.

Det foreslås, at der i lov om elforsyning § 51 a indsættes et nyt *stk. 5*, hvorefter Energinet og netvirksomheder skal betale omkostningerne til klima-, energi- og forsyningsministerens opgaver i forbindelse med sagsbehandling vedrørende tilladelse til iværksættelse af ekspropriation efter § 33, stk. 1, 1. pkt.

Der vil dels skulle ske betaling for omkostninger til behandling af ansøgninger om egentlig tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, dels for omkostninger til udfærdigelse af udtalelser om ekspropriationsvilje til brug for indgåelse af aftaler på ekspropriationslignende vilkår.

Til nr. 3

Efter § 51 a, stk. 5, i lov om elforsyning kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af omkostningerne efter stk. 1-4.

Bestemmelsen er udmøntet i bl.a. bekendtgørelse nr. 1735 af 30. december 2024 om betaling for myndighedsbehandling i Energistyrelsen.

Det foreslås, at i lov om elforsyning § 51 a, *stk. 5*, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-4« til »stk. 1-5«.

Ændringen vil medføre, at det foreslåede nye *stk. 5* i § 51 a bliver omfattet af bemyndigelsen i § 51 a, stk. 5, der bliver stk. 6.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil således med den foreslåede ændring kunne fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af omkostningerne efter det foreslåede nye *stk. 5*.

Det er hensigten, at bemyndigelsen vedrørende det foreslåede nye *stk. 5* udmøntes på tilsvarende måde som den til enhver tid gældende udmøntning af bemyndigelsen vedrørende de eksisterende stykker i § 51 a. Det forventes således, at der vil blive fastsat regler om beregning, opkrævning og betaling til dækning af omkostninger efter det foreslåede *stk. 5*, der vil svare til de regler, der fastsættes for beregning,

opkrævning og betaling til dækning af omkostningerne efter *stk. 1-4*.

Til nr. 4

Efter § 89, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning behandler Energiklagenævnet klager over afgørelser truffet af klima-, energi- og forsyningsministeren eller af Forsyningstilsynet efter lov om elforsyning eller regler udstedt i henhold til loven. Efter § 89, stk. 3, kan Forsyningstilsynets afgørelser om certificering, jf. § 19 d, alene indbringes for Energiklagenævnet, hvis Forsyningstilsynet afslår certificeringen.

Ifølge elsikkerhedslovens § 33, stk. 1, kan Sikkerhedsstyrelsens afgørelser efter elsikkerhedsloven og regler udstedt i medfør heraf ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i § 89, *stk. 3*, i lov om elforsyning at indsætte et 2. *pkt.*, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministerens afgørelser efter § 33, stk. 1, 1. pkt., ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Ifølge det foreslåede § 33, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren til etablering og drift af transmissions- og distributionsnet, når almenvellet kræver det, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom. Sådanne tilladelser gives efter gældende ret af Sikkerhedsstyrelsen i medfør af elsikkerhedslovens § 27.

Forslaget indebærer, at der ikke vil kunne klages til anden administrativ myndighed over tilladelser og afslag på tilladelse efter det foreslåede § 33, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, uanset om en sådan tilladelse eller et sådant afslag må anses for at være en forvaltningsretlig afgørelse. I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, henvises til bemærkningerne til det foreslåede § 33, stk. 1, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Dette svarer til den gældende retstilstand i forhold til Sikkerhedsstyrelsens afgørelser om tilladelse til ekspropriation efter elsikkerhedslovens § 27, jf. elsikkerhedslovens § 33, stk. 1.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 27 i elsikkerhedsloven kan Sikkerhedsstyrelsen, når hensynet til almenvellet kræver det, tillade ekspropriation til elektriske anlæg for produktion, transmission, distribution og lagring af elektrisk energi. Reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom følges.

Det foreslås, at der i elsikkerhedslovens § 27 indsættes et *stk. 2*, hvorefter *stk. 1* ikke finder anvendelse for elektriske anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.

Efter forslaget vil elsikkerhedslovens ekspropriationshjem-

mel udelukkende omfatte ekspropriation til andre elektriske anlæg end anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.

Foruden produktions- og lagringsanlæg vil bestemmelsen i elsikkerhedslovens § 27 efter forslaget omfatte anlæg til transport af elektricitet, hvor der ikke i lov om elforsyning er krav om, at de er ejet af en transmissions- eller netvirksomhed. Hvis et produktions- eller lagringsanlæg skal være tilsluttet det kollektive elnet, vil eventuel ekspropriation til interne elektricitetsforbindelser frem til tilslutningspunktet til det kollektive net således fortsat skulle ske med hjemmel i elsikkerhedsloven.

Forslaget er en del af den foreslåede overflytning af hjemmel til at tillade iværksættelse af ekspropriation til transmissions- og distributionsnet fra elsikkerhedsloven til lov om elforsyning og skal ses i sammenhæng med forslaget til en ny § 33 i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Sikkerhedsstyrelsen fusionerer med Erhvervsstyrelsen pr. 1. januar 2026, hvor lovforslaget foreslås at træde i kraft. Det betyder, at det vil være Erhvervsstyrelsen, der fremadrettet kan give tilladelse til ekspropriation efter elsikkerhedslovens § 27, stk. 1.

Der foreslås overgangsregler, jf. lovforslagets § 3, stk. 2 og 3, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

§ 28, stk. 1, i elsikkerhedsloven bestemmer, at hvis ejeren af et elektrisk anlæg til produktion, transmission, distribution og lagring af elektrisk energi med henblik på etablering af et elektrisk anlæg hertil erhverver rettighed over fast ejendom, afgøres spørgsmålet om erstatningens størrelse ved uenighed mellem rettighedshaveren og ejeren af det elektriske anlæg af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Kan der ikke opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret. Ifølge § 28, stk. 2, kan opmandens kendelse om erstatning af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at der i elsikkerhedslovens § 28 indsættes et *stk. 3*, hvorefter *stk. 1* og *2* ikke finder anvendelse for elektriske anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.

Efter forslaget vil bestemmelsen om voldgift i elsikkerhedslovens § 28 udelukkende omfatte tilfælde, hvor der indgås aftale om erhvervelse af rettighed over fast ejendom til andre elektriske anlæg end anlæg for transmission og distribu-

tion, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning. Anvendelsesområdet for bestemmelsen vil herefter svare til anvendelsesområdet for elsikkerhedslovens § 27 om ekspropriation som foreslået ændret, jf. lovforslagets § 2, nr. 1.

Forslaget er en del af den foreslåede overflytning af hjemmel til at tillade iværksættelse af ekspropriation til transmissions- og distributionsnet fra elsikkerhedsloven til lov om elforsyning og skal ses i sammenhæng med forslaget til nye bestemmelser i §§ 33 og 34 a i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Der foreslås overgangsregler, jf. lovforslagets § 3, stk. 5, og bemærkningerne hertil.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2026.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 33, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, ikke finder anvendelse på ansøgninger om tilladelse til ekspropriation til elektriske anlæg for transmission eller distribution af elektrisk energi, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning, og som er modtaget af Sikkerhedsstyrelsen inden den 1. januar 2026. Sådanne ansøgninger færdigbehandles efter de hidtil gældende regler i elsikkerhedslovens § 27.

Forslaget vil betyde, at overflytningen af ekspropriationshjemmelen fra elsikkerhedsloven til lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og § 2, nr. 1, ikke vil medføre behov for genindsendelse af ansøgninger om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, eller at behandlingen af ansøgninger skal starte forfra i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Sikkerhedsstyrelsen fusionerer med Erhvervsstyrelsen pr. 1. januar 2026, hvor lovforslaget foreslås at træde i kraft. Det betyder, at det vil være Erhvervsstyrelsen, der færdigbehandler de ansøgninger om tilladelse til ekspropriation, der er modtaget af Sikkerhedsstyrelsen inden den 1. januar 2026.

Det foreslås i *stk. 3*, at ekspropriation i henhold til § 33 i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, kan iværksættes på grundlag af en tilladelse til ekspropriation til elektriske anlæg for transmission eller distribution af elektrisk energi, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning, og som er meddelt i henhold til elsikkerhedslovens § 27.

Forslaget betyder, at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke vil skulle udstede nye ekspropriationstilladelser, i de tilfælde hvor Sikkerhedsstyrelsen allerede har udstedt en tilladelse før den 1. januar 2026, men ekspropriationen endnu ikke er gennemført. Det samme vil gælde i forhold til

de tilladelser, som Erhvervsstyrelsen udsteder efter den 1. januar 2026, jf. overgangsreglen i det foreslåede § 3, stk. 2.

Det følger af § 11, stk. 1, 1. pkt., i ejendomsavancebeskatningsloven, at fortjeneste, der er indvundet ved modtagelse af en erstatningssum i anledning af ekspropriation, ikke medregnes i den skattepligtige indkomst efter loven. Det samme gælder ifølge § 11, stk. 1, 2. pkt., fortjeneste ved salg til en erhverver, der efter formålet med erhvervelsen opfylder betingelserne for at ekspropriere ejendommen.

Bestemmelsen i ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt., omfatter bl.a. aftaler, som indgås af Energinet og netvirksomhederne som alternativ til ekspropriation, og hvor fortjenesten som udgangspunkt ville være omfattet af skattepligt efter ejendomsavancebeskatningsloven. Skattefrihed efter ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt., forudsætter bl.a., at der på aftaletidspunktet er hjemmel til ekspropriation, og at den myndighed, der kan tillade iværksættelse af ekspropriation til det formål, som ekspropriationshjemmelen vedrører, og som erhvervelsen sker til, har udtalt, at myndigheden ville være indstillet på at tillade ekspropriation til det pågældende anlæg. Sikkerhedsstyrelsen har derfor hidtil afgivet sådanne vejledende udtalelser om ekspropriationsvilje i forhold til projekter om transmissions- og distributionsnet omfattet af ekspropriationsbestemmelsen i elsikkerhedslovens § 27.

Det foreslås i *stk. 4*, at fortjeneste, som efter de hidtil gældende regler i elsikkerhedslovens § 27 ville opfylde betingelserne for at være undtaget fra skattepligt i medfør af ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt., anses for at opfylde disse betingelser, selv om den pågældende aftale indgås efter den 1. januar 2026.

Den foreslåede bestemmelse vedrører aftaler, som Energinet eller en netvirksomhed indgår om bl.a. erhvervelse af et areal, hvor fortjenesten som udgangspunkt er omfattet af den skattepligtige indkomst i henhold til ejendomsavancebeskatningsloven, men hvor fortjenesten uden de ændringer, der indføres med nærværende lovforslag, hvor ekspropriationshjemmelen foreslås overflyttet til lov om elforsyning, ville være undtaget fra skattepligt efter ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt., idet Sikkerhedsstyrelsen har afgivet en udtalelse om ekspropriationsvilje, og de øvrige betingelser i bestemmelsen er opfyldt.

Betingelserne i ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt., skal normalt være opfyldt på det tidspunkt, hvor den endelige aftale indgås. Forslaget indebærer, at selv om en sådan aftale indgås efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2026, vil betingelserne for skattefrihed i ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt., skulle anses for opfyldt, uanset at hjemmelen til ekspropriation på aftaletidspunktet findes i lov om elforsyning og ikke i elsikkerhedsloven, som Sikkerhedsstyrelsens udtalelse er afgivet på baggrund af, og uanset at det ville være klima- energi- og forsyningsministeren, der skulle tillade iværksættelse af ekspropriation, hvis der ikke blev indgået en aftale. Det vil således ikke være

nødvendigt, at klima-, energi- og forsyningsministeren afgiver udtalelser om ekspropriationsvilje i disse tilfælde, hvor Sikkerhedsstyrelsen har afgivet en sådan udtalelse inden den 1. januar 2026.

Det er ikke hensigten med overflytningen af hjemmelen til ekspropriation fra elsikkerhedsloven til lov om elforsyning at indskrænke mulighederne for ekspropriation. Tværtimod udvides adgangen på visse punkter. Hvis der efter den 1. januar 2026 indgås en aftale med et formål, der ikke efter de hidtil gældende regler har været mulighed for at ekspropriere til, men hvor der efter den 1. januar 2026 er hjemmel til ekspropriation, herunder hvis Energinet indgår aftale vedrørende et areal med henblik på etablering af erstatningsnatur, vil aftalen, hvis de øvrige betingelser er opfyldt, kunne blive omfattet af ejendomsavancebeskatningslovens § 11, stk. 1, 2. pkt. I dette tilfælde vil det imidlertid kræve, at klima-, energi- og forsyningsministeren afgiver en udtalelse om ekspropriationsvilje, også selv om Sikkerhedsstyrelsen tidligere har afgivet en udtalelse om ekspropriationsvilje til det pågældende projekt. Det skyldes, at ekspropriation til dette formål ikke er omfattet af Sikkerhedsstyrelsens udtalelse om ekspropriationsvilje, idet ekspropriation til dette formål ikke anses for omfattet af ekspropriationshjemmelen i elsikkerhedsloven.

Det foreslås i *stk. 5*, at § 34 a i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, ikke finder anvendelse for aftaler indgået før den 1. januar 2026. Det foreslås, at for aftaler indgået før den 1. januar 2026, finder reglerne i elsikkerhedslovens § 28 anvendelse.

Forslaget omhandler den situation, at der i stedet for ekspropriation er indgået en aftale mellem Energinet eller en netvirksomhed og en lodsejer eller anden rettighedshaver, men der er uenighed om erstatningen. I elsikkerhedslovens § 28 er der hjemmel til at forelægge spørgsmålet for en voldgiftsret og herefter i givet fald for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i ekspropriationsprocesloven. Efter det foreslåede § 34 a i lov om elforsyning vil der være hjemmel til at indbringe spørgsmålet for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til ekspropriationsprocesloven, dvs. for vedkommende ekspropriationskommission og herefter i givet fald for vedkommende taksationskommission.

Forslaget indebærer, at det vil være tidspunktet for aftalens indgåelse, som er afgørende for, om det er reglen i elsikkerhedsloven eller den foreslåede regel i lov om elforsyning, som vil finde anvendelse.

Der vil være indgået aftaler inden denne lovs ikrafttræden, hvor erstatningen endnu ikke er fastsat, fordi aftalen er indgået kort tid før lovens ikrafttræden, eller fordi erstatningen først kan opgøres, når anlægget er færdigt. Da det i nogle tilfælde kan have været en væsentlig forudsætning for indgåelse af aftalen, at erstatningen kunne fastsættes ved voldgift, vurderes det, at denne mulighed bør bibeholdes i forhold til aftaler indgået før lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 6*, at § 34 b i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, ikke finder anvendelse for anlæg, som er fuldført før den 1. januar 2026.

Den foreslåede § 34 b i lov om elforsyning omhandler adgang til, at ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til ekspropriationsprocesloven kan påkende naboretlige erstatningskrav i anledning af eltransmissions- og eldistributionsanlæg med et spændingsniveau på eller over 50 kV, som er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation. Der er i forvejen hjemmel til, at sådanne erstatningskrav kan påkendes af ekspropriations- og taksationskommissionerne, hvis et anlæg er beliggende på et areal, der er erhvervet ved ekspropriation, jf. ekspropriationsproceslovens § 20.

Det fremgår af den politiske aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet, at den nye adgang til at få påkendt naboretlige erstatningskrav skal gælde kommende infrastrukturprojekter.

Forslaget indebærer, at hvis et anlæg er fuldført før lovens ikrafttræden, vil den foreslåede § 34 b i lov om elforsyning ikke finde anvendelse. Dette vil kun have betydning for anlæg, som er fuldført i 2025, da erstatningskravene efter den foreslåede bestemmelse skal være indbragt senest 1 år efter, at anlægget er fuldført, hvilket svarer til den eksisterende

frist i ekspropriationsprocesloven. Forslaget gennemfører den politiske aftale, hvoraf det fremgår, at den nye adgang til at få påkendt naboretlige erstatningskrav kun skal gælde kommende projekter.

Det foreslås i *stk. 7*, at regler udstedt i medfør af § 51 a, stk. 5, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af § 51 a, stk. 6, i lov om elforsyning, jf. denne lovs § 1, nr. 2.

Forslaget indebærer, at de regler, der er udstedt i medfør af den gældende bemyndigelse i § 51 a, stk. 5, i lov om elforsyning, opretholdes, selv om stykket ændrer nummer til stk. 6 på grund af forslaget om at indsætte et nyt stykke i § 51 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Dette omfatter bl.a. bekendtgørelse nr. 1699 af 2020 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder og bekendtgørelse nr. 1735 af 30. december 2024 om betaling for myndighedsbehandling i Energistyrelsen.

Loven gælder hverken for Færøerne eller Grønland og vil heller ikke kunne sættes i kraft for disse dele af riget, fordi de hovedlove, der foreslås ændret, ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke indeholder hjemmel til at sætte lovene i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. § 107 i lov om elforsyning og § 45 i elsikkerhedsloven.

Bilag 1**Lovforslaget sammenholdt med gældende lov***Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1248 af 24. oktober 2023, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 745 af 13. juni 2023 og senest ved § 5 i lov nr. 736 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. Efter kapitel 5 indsættes:

»Kapitel 6
Ekspropriation m.v.

§ 33. Til etablering og drift af transmissions- og distributionsnet kan klima-, energi- og forsyningsministeren, når almentillet kræver det, tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom. Der kan eksproprieres til nyanlæg, udvidelse og ændring af bestående anlæg, tilbehør og nødvendige supplerende foranstaltninger og af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed, beskyttelse og drift af anlæggene, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Til distributionsnet kan der ikke eksproprieres til etablering af erstatningsnatur.

Stk. 3. Ekspropriation i henhold til stk. 1 gennemføres efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 4. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 3 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

§ 34. Energinet kan efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde overtage ejendommen, før det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropriation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye transmissionsnet eller ændring af bestående transmissionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Stk. 2. En netvirksomhed kan efter anmodning fra ejeren af en ejendom i særlige tilfælde overtage ejendommen, før det tidspunkt hvor der kan foretages ekspropriation, hvis ejendommen berøres særligt indgribende af en aktivitet i forbindelse med projekteringen eller etableringen af nye distributionsnet eller ændring af bestående distributionsnet, og ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår.

Stk. 3. Netvirksomheders afgørelser i henhold til stk. 2 skal fremsendes skriftligt til ejeren af ejendommen, og meddelelsen skal indeholde en begrundelse og en vejledning om klageadgang, jf. stk. 4, medmindre afgørelsen fuldt ud giver ejeren medhold. Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de regler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegø-

relse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 4. Afslår Energinet eller en netvirksomhed ejerens anmodning efter stk. 1 eller 2, eller kan der ikke opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, kan sagen indbringes for ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 5. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 4 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.

§ 34 a. I tilfælde, hvor Energinet eller en netvirksomhed til brug for et anlæg som omhandlet i § 33 har erhvervet de nødvendige rettigheder over et areal ved aftale i stedet for ved ekspropriation, kan uenighed om erstatningens størrelse påkendes af ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Bestemmelserne i §§ 17 og 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom finder anvendelse.

Stk. 2. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 1 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse.

§ 34 b. I tilfælde, hvor et anlæg som omhandlet i § 33 med et spændingsniveau på eller over 50 kV er beliggende på et areal, hvor Energinet eller en netvirksomhed har erhvervet de nødvendige rettigheder over det pågældende areal uden ekspropriation, kan krav om erstatning i anledning af anlægget, som rejses af andre end ejeren af det areal, som anlægget er beliggende på, efter den pågældendes begæring påkendes efter reglerne i § 20 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, uanset at der ikke er sammensat en ekspropriationskommission til behandling af sager vedrørende det pågældende anlæg, hvis vedkommende kommissarius ved statens ekspropriationer anser sagen for egnet til behandling for en ekspropriationskommission.

Stk. 2. Begæring i henhold til § 1 skal være modtaget af vedkommende kommissarius senest 1 år efter, at anlægget er fuldført.«

§ 51 a. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling og opkrævning af beløb til dækning af omkostningerne efter stk. 1-4.

§ 89. ---

Stk. 1-2. ---

2. I § 51 a indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Energinet og netvirksomheder skal betale omkostningerne til klima-, energi- og forsyningsministerens opgaver i forbindelse med sagsbehandling vedrørende tilladelse til iværksættelse af ekspropriation efter § 33, stk. 1, 1. pkt.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

3. I § 51 a, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-4« til: »stk. 1-5«.

Stk. 3. Forsyningstilsynets afgørelser om certificering, jf. § 19 d, kan alene indbringes for Energiklagenævnet, hvis Forsyningstilsynet afslår certificeringen.

4. I § 89, *stk. 3*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Klima-, energi- og forsyningsministerens afgørelser efter § 33, *stk. 1*, 1. *pkt.*, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 2

I el sikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 26 af 10. januar 2019, som ændret ved § 42 i lov nr. 799 af 9. juni 2020 og § 3 i lov nr. 637 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

§ 27. ---

1. I § 27 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* *Stk. 1* finder ikke anvendelse for elektriske anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.«

§ 28. ---

Stk. 2. ---

2. I § 28 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* *Stk. 1* og 2 finder ikke anvendelse for elektriske anlæg for transmission og distribution, som ejes af en transmissions- eller netvirksomhed som defineret i § 5 i lov om elforsyning.«